Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...тэмнай 1921 оной ...брин 21-һээ гарана | № 111 (13600) | 1974 оной майн 15, среда | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮШЫН МЯНГАН ГЕКТАР

РЕПОРТАЖ

Хэдэн үдэрэй туршада һалхитай, харалган бүрхэг байһан аад, энэ үглөөнһөө сэлмэжэ, хабарай наран хүрса элшээ элбэгээр сасана. Үдын сайлалганай эхилбэшье, Нарһата-Толгойн полевой стандахи механизаторнуудай столовын газаа хүн зон харагданагүй, ойро тойрон трактор, автомашинын хүндөөр хүнхинэхэ абяаншье соностоногүй. Эдеэгээ шанажа бэлдэһэн хоёр тогоошон эхэнэр хирэ-хирэ болоод лэ, хэрэлсы дээрэһээ зүүн урагшаа хахалагдаһан үргэн поли тээшэ ээлжээлэн хараашална.

— Гомбожабнай яагаа үни болоноб? Трактористнуудтаа хоолыень абаашахагүй юм гү? Нюдэнэйнгөө хүшэтэр шэртэнэлди, — гэн, ахалагша тогоошоной хэлэһээр байтар, хаанаһаашьеб автомашинын хүнхинэхэ дуулдажа, үүдэндэнь туласа ерэһээр байшаба.

— Ерээ, шүлыень термос соогоо эюулэ. Би сайень бэлдэһүү, — гэлдэн, хоёр эхэнэр кухни соогоо тухагүй хөөрсэгэнэлдэбэд.

— Бү яарагты, гүбээгэй саадахи полидо һаял ороод, тарижа байна. Халууханаар абаашахабди,— гэжэ тарянай үрэһэ тоог дээрэһээ зөөдэг автомашинын жолоошон Гомбожаб Бадмаев хэлэнэ.

Уданшьегүй тэрэ полидонь хүрэжэ ерэхэдэмнай гурба — гурбан сеялкэ шэрэһэн гурбан трактор булгайр хара хүрьһэтэй таряалангай урда захада һубарилдан, баруулжаа ябаба. Жолоошоншье машинаяа түргэдхэжэ, тракторнуудай урда гараһаар хахалагдаагүй ногооржо байһан талада байлгаба. Хэдыхэн сагай үнгэрэмсөөр тарилгын агрегадууд хүсэжэ ерэбэд. Тогоошо эхэнэр жолоошон Гомбожабтай хамта тракторист, сеялкэшэдээ халуун эдеэгээрээ угтажа, элдэб хошон үгэнүүдые тухагүй ярина.

Хабтагай сагаан талын дунда хоолложо һуухада хэды гоёб даа. Эндэ сугларжа, дүхэриглэн һууһан механизатор хүбүүд элдэб олон юумэн тухай забдагүй хөөрэлдэжэ, хүхин энеэлдэнэ. Эгээл энэ үеэр хаанаһаашьеб бригадир Доржо Забханов би боложо, тэдэнииe сошоон гайхуулба.

— Энэ Доржомнай харсага шэнги хаанаһаа дуулеэд ерэдэг гээшэб? Энээхэн доро хороод байһан байгаалтай, — гэжэ тракторист Цыван Ринчинов енгүүрхэн хэлэжэ, нүхэдөө бүри энеэлгэнэ.

— Тэрэ баруун полипоо ерээб. Эндэ хэр ябажа байнабта? Үглөөдэр болотор дүүргэхэ гүт? — гэн, бригадир трактористнуудта хандахадань:

— Ямар болохо юм. Һайн ябабал, уруу дарахал бэзэбди, — гэжэ тракторист Дондок-Цырен Раднаев харюусаба.

Нарһата-Толгойн тракторно-таряан ажалай бригада байгша ондо 2.168 гектарта шэниисэ, 503 гектарта хара таряа, 333 гектарта обёос тариха түсэбтэй юм. Энэ үдэрэй дүнгөөр бригадын механизаторнууд хара тарягаа тарижа дүүргээд, 563 гектарта шэниисэ тариһан байна. Мүнөө эндэ бүхыдөө тарилгын 5 агрегат хүдэлгэгдэнэ.

— Оройхон болотор хүйтэн байжа, нилээд һаатуулаа. Паар хахалха хүдэлмэрээ 2 халаанда ябуулнабди. Мүнөө тарилгада бэлдэгдэһэн газар яһала ехэ. Энэ хэбээрээ дулаан байгаа һаань, нобшорхо юумэн үгы даа, — гэжэ бригадир Доржо Забханов тайлбарилна.

Механизатор, сеялкэшэд эдеэлжэ дүүргэһээр тракторнуудтаа таран ошожо, шэнхинээтэ талынгаа уянгата хүгжэм дахин зэдэлүүлээ бэлэй. Энэ полидо тарилга хэжэ байһан Доржо Батуев, Дондок-Цырен Раднаев, Цыван Ринчинов гэгшэдэй агрегадууд үдэрэйнгөө даабарие холо үлүүлжэ, мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Һаяын дүнгөөр Доржо Батуевай агрегат 139 гектарта шэниисэ таряад, шалгаржа ябана. Тиихэдэ сеялкэдэ үрэһэ зөөжэ асардаг автомашинануудай жолоошод Гомбожаб Бадмаев, Георгий Саганов гэгшэд агрегадуудые һаадгүйгөөр хангана.

— Мүнөө жэл тарилгын хүдэлмэри һайн ябажа байна. Паар хахалха, тарилга хэхэһээ гадна шэнэ газар элдүүрилнэбди. Энэ бригада 20 гектарай шэнэ газар элдүүрилээ. 3.330 гектарта оробото ургамалнуудые тариха түсэбөө бригадын механизаторнууд энэ һарын 18—20 болотор сүм дүүргэхээр хараална. — гээд, Оронгын совхозой главна агроном Сергей Михайлович Монхоев хөөрэнэ.

Агрегадуудай һаадгүй хүдэлхын тула энэ бригадада техническэ туһаламжа үзүүлхэ автомастерской бии. Хэрбээ ямар нэгэн тракторай гү, али сеялкэ, плугай эбдэршоо һаань, тэрэ доронь поли дээрээ заһабарилдаг гуримтай.

— Эхилһэнһээ хойшо агрегадуудай зогсохо ушар үзэгдөөгүй. Бүхы техникээ, тракторнуудаа өөһэдөө заһабарилаа һэмди. Тарилгын дүүрэтэр һаадгүй гарасалдахал бэзэбди гэжэ найданаб. — гээд, бригадые хүтэлбэрилэгшэ Доржо Забханов хөөрэлдөөндэ оролсон мэдүүлнэ.

Ингэжэ Нарһата-Толгойн механизаторнууд тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлдэ гектар бүриһөө тарянай баян урга са хуряахын түлөө туха сүлөөгүй ажаллажа байгаа һэн. Энээнииe харахада, шогтой хүхюун механизатор хүбүүдэй шамбай ажалаараа хараалһан зорилгоёо заабол бэелүүлхээр байһаниинь элитэ бэлэй.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.
Улаан-Үдын аймаг.

Л. И. БРЕЖНЕВ Х. ЗИНДЕРМАНТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хани ёһоной албанай хэрэгээр Москвада ерээд байһан СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндермантай энэ оной майн 13-да Кремль соо уулзаба.

Советскэ Союз ба Германиин Демократическа Республикые холбодог аха дүү хоёр ороной хани харилсаан һайнаар хүгжэжэ байна гэжэ нүхэд Л. И. Брежнев, Х. Зиндерман сэдьхэлээ ханан тэмдэглээ. Энэ хадаа Советскэ Сюзай болон ГДР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбооной хэрэгтэ КПСС-эй ба СЕПГ-гэй Центральна Комитедүүдэй, хоёр ороной коммунистнууд, арад зоной зүгһөө саг үргэлжын анхарал оролдолго хандуулагдажа байдагай дүн болоно.

Германиин Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойе һайндэрлэхэ үргэн бэлэдхэлэй ГДР-тэ хэгдэжэ байһан тухай, энэ һайндэрые угтуулан, ажалшадай сурталбодолой-политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байһан тухай нүхэр Зиндерман хөөрэбэ.

Европодо, мүн бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу байдал һулаpуулхын тула хоёр оронoй харилсаае хүгжөөлгэтэй холбоотой уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудые Л. И. Брежнев, Х. Зиндерман хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ зүбшэн хэлсэһэн байна.

Л. И. Брежневэй Х. Зиндерман хоёрой хөөрэлдөөн хани ёһоной, үнэн зүрхэнэй, үгэеэ ойлголсолгын оршондо үнгэрөө.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша К. В. Русаков, Германиин Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Отт хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

(ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНЫЙ НРБ-гэй АРАДАЙ СУГЛААНАЙ ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный НРБ-гэй Арадай суглаанай Түрүүлэгшэ В. Бонев түрүүтэй Болгариин Арадай Республикын Арадай суглаанай делегацитай майн 13-да Кремль соо уулзаа.

Н. В. Подгорный айлшадые халуунаар амаршалаад, НРБ-гэй Арадай суглаанай ба СССР-эй Верховно Соведэй хоорондо үргэн ехэ, үрэтэй харилсаа холбоо тогтоогдонхой гэжэ тэмдэглэбэ. Парламентнуудай хоорондын эдэ холбоо барисаан, уулзалга, хөөрэлдөөнүүд ехэ ашатай туһатай байна. манай арад зоной ажабайдалай бүхы талануудта хабаатай совет болгар аха дүүгэй хани харилсаанай улам батажажа байһанай эли тодо гэршэ болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө В. Бонев делегациин гэшүүдэй үмэнөөһөө СССР-эй Верховно Соведтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөө. Орон соогуур ябахадаа, коммунизм байгуулгын хэрэгтээ Советскэ Союзай асари ехэ амжалтануудые туйлажа байһыень хараабди гэжэ тэмдэглэбэ.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха, бэхижүүлхын тула Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй бэелүүлжэ байгаа галаадын политикые Болгариин Арадай Республикын ажалшад ехэтэ һайшаана гэжэ В. Бонев хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэнэр А. П. Шитиков, Я. С. Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Верховно Соведэй депутат И. С. Густов, НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Д. Жулев хани ёһоной хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН Х. ЗИНДЕРМАНТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндермантай майн 13-да Кремль соо уулзаба.

СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи аха дүү ёһоной барисаан, бүхы харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ хани ёһой оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр тала тэмдэглээ.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй апрель һарада болоһон хуралдаанай абтаһан хамтын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр политическэ, худалдаа наймаа-экономическа, научно-техническэ, соёлой ба бусад асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо саашаданы үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ, хоёр талын ашаг үрыень бэелүүлхэ тухай асуудалнуудые хаража үзөө. Үйлдэбэри хамжаалан хүгжөөхэ тусхай шэглэлтэй ба социалис экономическа харилсаанай нэгэдхэгдэһэн программа бэелүүлхэ хэрэгтэ бүри аша үрэ болгохо хэдэ хэдэн асуудалнуудые СССР-эй ба ГДР-эй правительствануудай толгойлогшонор мүн лэ хэлсэһэн байна.

А. Н. Косыгинай Х. Зиндермантай хэһэн хөөрэлдөөн зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар СССР-эй ба ГДР-эй правительствануудай адли һанал бодолтой, хүсэлэнтэй байһыень үшөө дахин баталба.

Совет талаһаа — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, ГДР-эй талаһаа — ГДР-һээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Г. Отт хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

***

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндерманай хүндэлэлдэ ССР Союзай правительство майн 13-да Кремль соо сайлалга хэбэ. ГДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Отт, ГДР-эй посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд тэрээнтэй хамта сайлалгада байлсаа.

Совет талаһаа — нүхэд А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, М. С. Соломенцев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц, В. А. Кириллин, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, бусад тушаалтад сайлалгада хабаадаһан байна.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн сайлалгын үедэ А. Н. Косыгин, Х. Зиндерман үгэ хэлэжэ, хундага үргэбэ.

(ТАСС).

...ЙН БАЯРАЙ СУГЛААН

БИРОБИДЖАН. (ТАСС). ...н автономито областиин байгуулагдаһаар 40 жэлэй ой гүйсэбэ. КПСС-эй обкомой комитедэй, областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй ойн баярай суглаан энэ гайхамшагта һайндэртэ зорюулагдаһан байгаа. Ленинэй ба Арадуудай хани барисаанай орденуудай ... областиин туг, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дурасхаалта туг маршын аялга доро зал руу оруулагдаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое Хүндэлэлэй президиумдэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаһан байна.

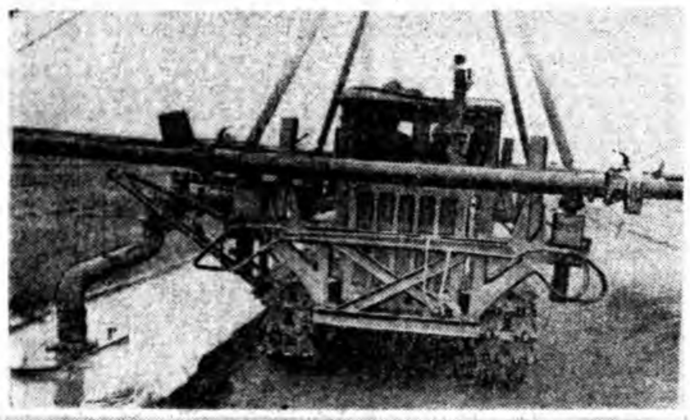
КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Б. Шапиро элидхэл хээ.

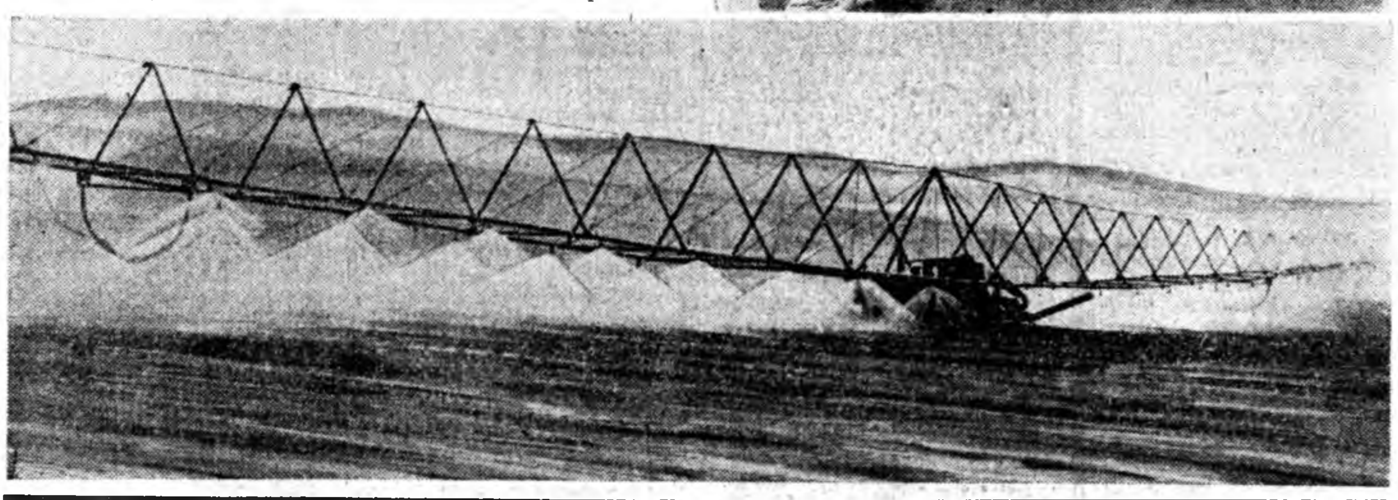
ТАРИЛГЫН ШАНАРТА—ГОЛ АНХАРАЛ

Уһалагдадаг газарай гектар бүриһөө тогтуургатай һайн ургаса хуряаха хэрэгтэ ажахынуудай механизатор, луговод бүхэн гол анхаралаа табина. Түгнын уһалууриин системын ашаглалгада үгтэдэг болоһонһоо хойшо Заганский колхоз уһалагдадаг газараа 1968 гектараар үргэдхөө. Түс ажахын агроном мелиоратор В. Е. Ревенский гэгшын хүтэлбэрилдэг мүнөө үедэ 1100 гектар таряалан сабшалан нэгэ дахин уһалба. Бригадын гэшүүд хараалһан хүдэлмэрээ һайн шанартайгаар дүүргэхые оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уһалууриин системын эхин хаалта. «ДДА-100» түхэлэй агрегат ажалдаа.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ХҮЙТЭН ҺАЛХИН ҺААТУУЛНАГҮЙ

Һалхитай, хүйтэн байгаашье һаань, эдэ үдэрнүүдтэ таряалан дээрэмнай эршэтэ халуун хүдэлмэри час, минуташье замханагүй. Хуурайшаг, хүйтэн уларилтай мүнөө үедэ газарай хүрьһэнэй шиг нойтые алдахагүй гээшэ тон шухала.

Тиимэһээ тарилгын агрегадуудта хүдэлжэ байһан механизаторнууд энээнииe һайн ойлгожо, бүхы хүдэлмэрээ түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэхэ гэжэ оролдоно.

Энэ жэлдэ манай совхоз бүхыдөө 2.550 гектарта оробото таряа, тэрэ тоодо 1.360 гектарта шэниисэ тариха юм. Сагай уларилай муугаа болoжо, нэгэ бага хожомшог эхилээшье һаа, мүнөө майн 12-ой мэдээгээр 1.000 шахуу гектарта шэниисэ таряабди. Илангаяа Ацагадай отделениин тракторно-таряан ажалай бригадынхид (бригадирынь Ж. Г. Жамсараев) ажахы соогоо эгээн түрүүлэн шэниисээ тарижа дүүргэбэ. Богонихон болзор соо 600 гектарта шэниисэ таригдаа. Эртын таряа тарихынгаа хажуугаар силостэ дарагдаха ургамалнуудай үрэһэ хаяжа байнабди. Даб дээрэ 58 гектарта наран сэсэг обёос хоёр холижо таригдаба.

Намарай паар, сэбэр паарай бага байһан дээрэһээ ехэнхи таряагаа газарыень хабар хахалжа тариха баатай болонобди. Тиимэһээ тарилгын хүдэлмэри зарим тэды гэдэргэ татагдана. Мүнөө үень 20 тракторай агрегат үдэр һүнигүй газар хахалжа байна. Нэн түрүүн 380 гектар эртын сэбэр паар хахалаабди. Һүүлэй үедэ зарим агрегадууднай һүнинь газарыень хахалаад, хойто үдэрынь тэндээ шэниисэ тарина.

Газарай шиг нойто алдахагүйн тула агротехникын түрүү онол аргануудые хэрэглэнэбди. Үрэһээ тариһанай һүүлдэ заатагүй тусхай катогоор хүрьһыень нягтаруулан дарууланабди.

Хабарай тарилгын үедэ механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнинэй бэрхэ трактористнар Дансаран Баданов, Намсарай Цыденжапов (Ацагадай отделени), Владимир Агапитов, Иван Васильев (Хуушан Онохойн отделени) гэгшэд онсо шалгаржа, газар хахалха гү, али үрэһэ тарихадаашье даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Илангаяа ажалаа һайн шанартайгаар бүтээнэ.

Мүн эдэ үдэрнүүдтэ хартаабха, овощ, кууэику, кукуруза тариха 1.000 гектар уһалагдадаг газараа шадаал һаа һайнаар уһалуулха гэжэ оролдонобди. Мүнөө газар уһалдаг «Волжанка» түхэлэй оньһон түхеэрэлгээ тодхожо байнабди.

Ингэжэ майн 15—17 болотор эртын тарилга дүүргээд, обёос болон тэжээлэй бусад ургамалнуудые тарижа эхилхэбди.

В. УБУШЕЕВ.
Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой главна агроном.

ХАМТАДАА БЭЕЛҮҮЛХЭ ЗОРИЛГОЁО ЭЛИРҮҮЛБЭ

Депутадта кандидадууд һунгагшадтайгаа уулзажа эхилбэ

Депутат ба һунгагшад. Депутадта кандидат ба һунгагшад. Энэ хоёр үгэ хоорондоо нягта холбоотой. ехэ удха шанартай. Тэдэнэр бэе бэеынгээ урда үндэр харюусалгатай, нангин уялганuудтай. Гүрэн түрынгөө дээдын засагта түлөөлэгшэ болгоһон һунгагшадайнгаа урда депутат хэһэн ажал, этигэл найдабарииень хэр дүүргэһэн тухайгаа тоосодог. Һунгагшад депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн нүхэдтэйгөө һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ танилсажа, этигэл найдабари үзүүлхэ тухай мэдүүлдэг, захяа заабари үгэдэг гээшэ.

Уржадэр авиационно заводой культурын байшан соо үнгэргэгдэһэн һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болобо. СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Железнодорожно 514-дэхи һунгуулиин округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн авиазаводой директор **Серафим Иванович Исаев**, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын городской 377-дохи һунгуулиин округһоо депутадта кандидат **Евгений Митрофанович Мацуковтой** һунгагшадай уулзалга үнгэргэгдөө.

Партиин Улаан-Үдын Железнодорожно райкомой секретарь Л. Л. Болдонов суглаа нээхэ зуураа, энээнһээ урдахи һунгалтаһаа хойшо болоһон хубилалта, юһэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй зарим үрэ дүнгүүд тухай тогтон хэлээ.

Депутадта кандидат С. И. Исаевай этигэмжэтэ нюур Владимир Ильич Леханов нүхэр Исаевай ажалай намтартай сугларагшадые танилсуулаа. Серафим Иванович авиазаводто ажалай ёһотой һургуули гараһан хүн. Юрын технолог-инженерээр ажаллажа эхилээд, республикын томо заводой директор болотороо ургаа. Тэрэ үйлэдбэриин бүхы асуудалнуудые саг дары, техническэ талаарнь зүбөөр шиидхэдэг. Эгээл шухала, эгээл гол асуудалнуудые оложо, үйлэдбэрээ эмхидхэдэг, коллективээ зүбөөр ударидадаг байха юм. Нүхэр Исаев ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Энээнһээ урда хоёр дахин СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар, партиин XXIV съездын делегадаар һунгагдаа. 1973 ондо социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Евгений Митрофанович Мацуковой намтар тухай тэрэнэй этигэмжэтэ нюур Владимир Васильевич Сычев хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр Мацуков залуу хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ. Тэрэ 1942 ондо Улаан-Үдэдэ түрөө. 1965 онһоо локомотив-вагон заһабарилгын заводто ажаллажа, эрхим хүдэлмэришэдэй, дүй дүршэлтэй бригадирнуудай нэгэн гэжэ суурхана.

Нүхэр Мацуковой даадаг бригадын үүсхэлээр эрхим шанарай бригада гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн заводто үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ.

Этигэмжэтэ нюурнуудай һүүлээр һунгагшад — хүдэлмэришэн ангиин, багшанарай, сэрэгэй албатанай түлөөлэгшэд ендэр дээрэ гаража, үгэ хэлэһэн байна.

Авиазаводой комсомол-залуушуулай бригадые даагша Михаил Калашников, Улаан-Үдын столовонуудай трестын 8-дахи столовые даагша А. П. Дульянинова, 36-дахи һургуулиин директор К. М. Мархаев, Улаан-Үдын хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой таһагай начальник Р. П. Мухаров, авиазаводой цехэй начальнигай орлогшо Б. В. Гаврилов, жолоошон А. Ф. Кравченко, сэрэгэй албатан А. М. Полянский һунгагшадай зүгһөө үгэ хэлэжэ, хамтаараа шиидхэхэ хүгжэлтын саашанхи зорилгонууд тухай хөөрөө.

Һунгагшад депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтөө захяа заабари үгэһэн, гүрэнэйнгөө дээдын зургаанда түлөөлэгдэн һунгагдахадаа тэдэнэй ямар асуудалда анхаралаа хандуулхыень хэлэжэ үгэһэн байна.

Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр болоһон хубилалтанууд промышленна талаараа хүгжэнги Улаан-Үдын Железнодорожно район дээрэ эли тодоор харагдана. Табан жэлэй гурбан жэлэй туршада район дотор хэдэн шэнэ предприяти ашаглалгада оруулагдаа. Нёдондо хүдэлжэ эхилһэн хүүргэнүүдэй металл хэрэгсэлнүүдэй заводой продукци Украина, Таджигай ССР, Красноярска, Приморско хизаарнуудта, Эрхүүгэй, Шэтын, Куйбышевска, Ярославска болон бусад областьнуудта эльгээгдэнэ. Заводой продукци комсомол-залуушуулай габшагай барилга гэжэ соносхогдоһон Байгал-Амарай харгы барилгада хэрэглэгдэхэ юм. Сувенирнэ болон арһанай галантерейнэ фабриканууд, ипподром, шэнэ унивеомаг, спортивна зал болон тамаралгын бассейн олон гэр байра болон ондоошье барилганууд һүүлэй 3—4 жэл соо урган бодоо.

Районой промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 26 процентээр ургаа. Гурбан жэлэй даабариһаа гадуур 29 миллион түхэригэй промышленна продукци худалдагдаһан байна. Олонхи коллективүүд табан жэлэй түсэбые, социалис уялгануудаа болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Совет арадай ажабайдал жэл бүхэндэ һайжарна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Ажалшадай салин хүлһэн, стипенди болон пенси горитой ехээр дээшэлһэн байна. Жэл бүхэндэ олон бүлэ айл шэнэ байрануудта нүүн түбхинэнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа коммунис партиин, совет правительствын ударидалга доро совет арадай туйлаһан амжалтын аша үрэ мүн гэжэ тэмдэглэгдээ.

Депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн **Серафим Иванович Исаев, Евгений Митрофанович Мацуков** иимэ ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө һунгагшадта үнэн зүрхэнэй баяр хүргөөд, тэдэнэй этигэл найдабари харюулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулхаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Һунгагшадай депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэдтэйгөө уулзалгын энэ суглаан совет демократиин бодото бэелэлэй, тэгшэ эрхэтэй совет хүнүүдэй һайн һайхан ажабайдалай бодото гэршэ мүн болон үнгэрөө.

С. БАРДАМОВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: суглаанай зал соо. Трибуна дээрэ С. И. Исаев, Е. М. Мацуков гэгшэд һунгагшадайнгаа урда үгэ хэлэжэ байна.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ, С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ—ҮРГЭН ДЭЛИСЭ

УГТАМЖЫН ТҮСЭБ БА АРГА БОЛОМЖО

Үнгэрһэн һүүлэй гурбан жэлдэ, илангаяа нёдондо сагай уларилай таарамжагүй муу байбашье һаань, республикын колхоз, совхозуудай ажалшад, малшад эмхи гуримтайгаар, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ. таряан болон мал ажалһаа эдеэ хоолой зүйлнүүдые яһала ехээр абажа, түсэб, даабаряашье муу бэшээр дүүргээ.

Урзанда жэлэйхитэй сасуулхада аймагуудта бүхы дээрээ ороохо таряан 10 мянган тонноор, хартаабха—4700 тонноор ехэ абтаа. Олонхи аймагууд мяха, һү, үндэгэ, ноохо гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ талаар Баргажанай, Баунтын, Яруунын, Захааминай, Кабанскын, Хурамхаанай, Хэжэнгын аймагуудай колхоз, совхозууд мал ажалай продуктнуудые урда урдынхиһаа ехээр абажа шадаа.

Хэнэйшье мэдэһээр табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэл — 1974 ондо республикымнай хүдөөгэй ажалшад энэ талаар үшөөл ехэ алхам хэхэ ёһотой, хэхэ аргатайшье байһаниинь элитэ.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленум дээрэ элидхэл хэхэдээ, Л. И. Брежнев ажахые научна үндэһөөр хүтэлбэрилдэг болохо, ажал дээрэ бии байһан ехэхэн дутагдалнуудые дары усадхаха, урагшаа түргэн дабшаха тодорхой зүб арга боломжонуудые бэдэржэ, түсэблэлгые, социалис мүрысөө эмхидхэлгые нарижуулан һайжаруулха тухай тогтожо хэлэһэн байна.

Ажахы бүхэн доторойнгоо нөөсэлгэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые гүйсэдөөр ашаглажа, үйлэдбэрие ашаг үрэ ехэтэй болгохо, социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула түрүү колхоз, совхозууд угтамжын түсэбүүдые баталан абанхай гэээшэ. Нэн түрүүн тэдэнэр урдань ямар зорилгын табигдаад, байһаниие, ямар арга боломжотойгоо хараада абажа, саашадаа хүдөө ажахын продуктнуудые хайшан гэжэ ехээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха, шанарыень яажа һайжаруулха, шэнэ техникэ, эрдэм наукын түйлалтануудые яажа нэбтэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ хайшан гэжэ дээшэлүүлхэб, үйлэдбэриин сэбэр ашаг олзо үгэсые хайшан гэжэ ехэдхэхэб гэһэн гол зорилготойгоор угтамжын түсэб абана. Тиихэдээ колхоз, совхоз бүхэн өөһэдтөө бии байһан үйлэдбэриин хүсэнүүдые, арга боломжонуудаа улам һайнаар хэрэглэхэ, ажалаа зүбөөр, шэнэ технологиин ёһоор эмхидхэхэ, эрхимээр хүдэлһэн хүнүүдые урмашуулха гэхэ мэтэ гол асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулха байһаниинь элитэ.

Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай һү . һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд доторойнгоо арга боломжо хэрэглэхэ талаар һайн үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр 1973—1974 онуудай үбэлжэлгын үедэ сагаан эдеэ ехээр абахын түлөө тэмсэхэ гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, республика дотороо мүрысөө үүсхээ юм.

Үбэлжэлгын эхилһэн түрүүшын үдэрһөө эндэхи һаалишад, малшад бии байһан арга боломжоёо элсүүлэн, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ, үнгэрһэн жэлдэ гүрэндөө 90 шахуу мянган центнер һү тушаагаа, худалдаа гэхэ гү, али урид абаһан социалис уялгаһаа 15 мянган центнерээр ехэ һү абажа шадаа. Харин урда жэлэй дүрбэдэхи кварталайхида орходоо һүраггүй ехэ һүн бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаһан байна. Тиигэжэ Яруунын аймаг үнгэрэгшэ жэлэй һүүлшын кварталай дүнгөөр аймагуудай дундахи мүрысөөндэ илалта түйлажа, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн. Мүн байгша оной түрүүшын үнгэрэгшэ гурбан һарын дүнгөөр баһал түрүү һууряа алдаагүй ябана.

Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, урдаа ехэ түсэб, зорилго табяад, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, бүхы арга боломжоёо элсүүлэн хүдэлхэдөө ямаршье коллектив зориһондоо хүрэжэ шададаг байна бшуу.

Нёдондо үбэлжэлгын эхилхын урдахана Яруунын совхозой Г. Б. Мухархановай хүтэлбэрилдэг фермынхид өөһэдынгөө арга боломжые бүхы талаһаань хаража үзөөд, үхэр малай байжа эдеэлхэ долоо-найма һара соо үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахабди гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа юм. Урда тээнь аймаг дотор хэзээдэшье иимэ ехэ һүн үбэлжэлгын үедэ абтадаггүй байгаа.

Хэды тиигэбэшье энэ фермын һаалишад толгой сооһоо абаад. миил ехэ тоо нэрлээгүй. Нэн түрүүн өөһэдынгөө арга боломжые, фермэдээ хэды шэнээн үбһэ тэжээлтэй, үнеэдэйнгээ хэзээ олоороо тугаллаха байһаниие хүү тооложо, хаража үзөөд байхадаа, хэлэһэнээ хүсэлдүүлхэ аргатайбди гэжэ мэдэхэдээ иимэ уялга абаа. Эгээл тиимэһээ мүнөө энэ фермын түрүү һаалишад М. Ж. Батомункуева, Х. Г. Эрдынеева гэгшэд жэлэй үнгэрһэн 4 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1300—1450 килограмм һү һаанхай.

Зарим гүүртэ, фермэнүүд, түрүү малшадайнгаа дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад байхадань, Яруунын совхоз табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлдэ эдеэ хоолой зүйл гүрэндэ үшөө ехээр худалдаха гэһэн угтамжын түсэб баталан абаа. Жэшээнь, үбэлэй үедэ үхэр мал һайнаар шахан таргалуулжа, урид абаһан уялгаһаа 10—12 процентээр ехэ мяха Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ шиидээ. Гүүртэ, фермэ, малшан, һаалишан бүхэнэй өөр өөрынгөө арга боломжые элсүүлэн хүдэлхынь, тэдэнэй эдэбхи, хүсэл эрмэлзэлые бадаруулхын тула партийна комитет (секретарь Ж .А. Зайцев), комсомолой организаци эмхидхэлэй горитойхон хүдэлмэри ябуулаа. Илангаяа түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ тушаа ехэ юумэ хэнэ.

Иигэжэ бүхы хүн зоноойнгоо урда тодорхой зорилго табяад, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад хүдэлжэ байхадань, ажахын экономико түргэн хүгжэнэ. Гансахан һүүлэй гурбан жэлдэ совхоз дунда зэргээр жэл бүхэндэ 145 мянган түхэригэй сэбэр ашаг олзо оруулна. Энээнэй ашаар шэнэ барилга хэхэ, үйлэдбэреэ бэхижүүлхэ, хүн зоноо эрхим һайнаар ажаллаһанайнь түлөө зүбөөр урмашуулха аргатай болоно.

Загарайн аймагай «Гигант» колхозой таряашад байгша ондо дээшэлүүлэгдэһэн угтамжын түсэб баталан абаа. Түбхын түрүүн газараа һайнаар элдүүрилжэ, агротехникын түрүү онол аргануудые баримталжа, эрхим шанартай үрэһэ бэлдээд, газараа зүбөөр үтэгжүүлээд, үһалаад. энэ жэлдэ бүхы таряалангай гектар бүриһөө 11 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряаха зорилго табина. Харин урид абаһан уялга соонь гектарай 9,5 центнер таряа хуряаха гэжэ бэшэгдэһэн байгаа. Мүн сабшалангай га бүриһөө 15 центнер үбһэ абаха, үнеэн бүриһөө 2100 килограмм һү һааха гэһэн шэнэ уялга абтаа. Мүнөө колхозой һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, нёдондо үбэлдөө үнеэн бүриһөө һара соо дунда зэргээр 265 килограмм һү һаадаг һаа, энэ жэлдэ тэрэнһээ 32 килограммаар ехэ һү абана. Ажахы гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэй 1-дэхи кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээ.

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр абадаг болохо, адууһа малай тоо толгойе түргэн олошоруулха арга боломжын хаа хаанагүй бии байһаниие түрүүшүүлэй түйлалтанууд гэршэлнэ. Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз юһэдэхи табан жэлэй туршада урдахи табан жэлэйхидэ орходоо мяха худалдалгые 1,9 дахин, һү—1,5 дахин, нооһо—25 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ уялга абаа юм. Ондоогоор хэлэбэл, энэ ажахыда табан жэлэй түсэбһөө гадуур 800 тонно мяхан, 720 тонно һүн, 16,5 мянган үндэгэн гүрэндэ худалдагдаха байна. Мүнөө колхоз урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэнэ. Үнгэрһэн гурбан жэл соо галуу олоор үсхэбэрилдэг болоһоной ашаар мяхан 2 дахин ехээр абтадаг болоо. Хэрбээ энээнһээ урагша тус ажахы табан жэлэй үлдэгшэ хоёр жэлдэ (жэл бүхэндэнь) 5 мянган центнер галуунай мяха абахаар хараалһан һаа, мүнөө тэрэнээ 7000 центнертэ хүргэхэ гэжэ угтамжын шэнэ түсэб баталан абаа. Энэнь 1971 онойхиһоо дүрбэ дахин ехэ болоно.

Ниитынгээ адууһа малда үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болохоһоо гадна, колхоз малайнгаа тоо толгойе түргэн олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, мяха. нооһо үйлэдбэрилгэдэ шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдоно. Энэ жэлһээ эхилжэ бүхы үнеэдынь хаһа сагтаа искусственна аргаар үрэжүүлэгдэдэг болобо. Һайн үүлтэрэй, зүбөөр түлжүүлэгдэһэн гунжадые үсхэбэридэ табина. Жэлдээ тус бүридөө 2300—2500 килограммһаа бага бэшэ һү үгэдэг бүхы үнеэдые суглуулжа. саашадаа үүлтэр һайжаруулха тусхай гүүртэ бии болгогдоо.

Хахалагдадаг газараа үргэдхэжэ, ажахыдаа хэрэгтэй, нютагай эрхэ байдалда һайнаар ургадаг ургамалнуудые ехээр тарижа, сабшалан һайжаруулжа. тэрэнэй ашаар адууһа малдаа эрхим шанартай тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болохо юм.

Хүдөө ажахын продукци ехээр абадаг, гүрэндэ элбэгээр худалдадаг болохын хажуугаар, нэн түрүүн бүхы үйлэдбэриин ашаг үрэ үгэсые ехэдхэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, һалбаринуудта хэгдэһэн гаргашын түхэриг бүхэнһөө шадаал һаа ехэ аша үрэ абаха, бүхы участогуудта алмалта, арьбалалта хэхэ гээшэ гол шухала.

Ажахы бүхэнэй арга боломжо, хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдые дүүрэнээр ашаглаха, абтаһан угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэһэн уялгын амжалтатайгаар дүүргэгдэхын тула хүн зоной дунда социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэхэ, хүн бүхэнэй ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө бодотоор оролдохоор тэдэниие зоригжуулха гээшэ ехэхэн удха шанартай.

Тэрэшэлэн ажалшад, малшадай абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь хүдөө ажахын мэргэжэлтэд сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэхэ аргатай, хүргэхэ ёһотойшье. Илангаяа шэнэ түрүү технологи, эрдэм наукын түйлалтануудые. түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ үргэнөөр, аша үрэтэйгөөр нэбтэрүүлжэ шадаал һаа, таряашад, малшадай урдаа табиһан зорилгоёо һайнаар дүүргэхэдэнь ехэхэн туһа нэмэри болохо байна.

Иигэжэ республикымнай хүдөөгэй ажалшад урдаа табиһан түсэб, уялгаяа заатагүй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулха, арга боломжоёо элсүүлхэ байһандань һэжэг түрэнэгүй.

И. ХАРЖЕЕВ
Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент. экономикын эрдэмэй кандидат.

Июниин 16—СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДТА ДЭБЖҮҮЛЭГДЭҺЭ[Н] КАНДИДАДУУДЫЕ БҮРИДХЭЛДЭ АБАБА

Союзай Соведтэ, мүн Буряадай АССР-эй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ окружной һунгуулиин комиссинууд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар табигдаһан тухай тэдэндэ ороһон протоколнуудые, тэрэшэлэн тэдэниие дэбжүүлһэн эмхинүүдтэ һунгагдаха зүбшөөлөө үгэһэн мэдүүлгэнүүдые һаяын үдэрнүүдтэ хаража үзэбэ. Тиихэдээ депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидууд «СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ дүримэй» 57-дохи, 58-дахи, 59-дэхи, 60-дахи, 61-дэхи, 62-дохи статьянуудтай зохилдон таарана гэжэ тоолоо.

***

«СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ дүримэй» 63-дахи статьягай үндэһөөр Союзай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ окружной һунгуулиин комиссинууд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта иимэ кандидадуудые бүридхэлдэ абаха гэһэн шиидхэбэри абаба:

Улаан-Үдын городской 377-дохи һунгуулиин округһоо **МАЦУКОВ Евгений Митрофановичые** бүридхэлдэ абаа. Тэрэ 1942 ондо түрэһэн, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг, партийнабэшэ, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой локомотив хабсаралгын цехэй электрослесарьнүүдэй бригадир. Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой, Улаан-Үдын «Т е п лоэлектроцентралиин» хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи һунгуулиин округһоо **МОДОГОЕВ Андрей Урупхеевичые** бүридхэлдэ абаба. Тэрэ 1915 ондо түрэһэн, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь. Хорийн аймагай Анаагай совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, Кабанскын аймагай Тимлюйн цементын заводой ба Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Баргажанай аймагай Уланай колхозой гэшүүдэй хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдээ.

Сэлэнгын 379-дэхи һунгуулиин округһоо **САНЖИЕВ Жамбал Биликтуевичые** бүридхэлдэ абаа. Тэрэ 1931 ондо түрэһэн. Сэлэнгын аймагай Зургаан-Дэбэ нютагта ажаһуудаг, КПСС эй гэшүүн, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон. Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой колхозниигуудай, Сэлэн-Дүүмын заһабарилга-механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Ноёхоной дунда һургуулиин багшанар, алба хаагшад болон техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

«СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ дүримэй» 65-дахи статьягай үндэһөөр окружной һунгуулиин комиссинууд нюуса һунгалтын һунгуулиин бюллетеньдэ Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын городской 377-дохи һунгуулиин округһоо нүхэр **Мацуков Евгений Митрофановичые**, Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи һунгуулиин округһоо нүхэр **Модогоев Андрей Урупхеевичые**, Сэлэнгын 379-дэхи һунгуулиин округһоо нүхэр **Санжиев Жамбал Биликтуевичые** оруулха гэһэн шиидхэбэри абаа.

«СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ дүримэй» 63-дахи, 65-дахи статьянуудай үндэһөөр Буряадай АССР-һээ Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин окружной комиссинууд депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые бүридхэлдөө абаад. тэдэниие һунгуулиин бюллетеньдэ оруулха гэһэн шиидхэбэри абаа гэбэл:

Железнодорожно 514-дэхи һунгуулиин округһоо **ИСАЕВ Серафим Ивановичые** бүридхэлдэ абаба. 1914 ондо түрэһэн, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой директор. Тэрэ Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой, мүн Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Октябрьска 515-дахи һунгуулиин округһоо **ОМБОЕВА Октябрина Матвеевнае** бүридхэлдэ абаа. Тэрэ 1929 ондо түрэһэн, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, республиканска больницын шүдэ аргалдаг отделениие даагша. Тэрэ Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяхаконсервын комбинадай, Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, республиканска больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Советскэ 516-дахи һунгуулиин округһоо **КОЖЕВНИКОВ Евгений Федоровичые** бүридхэлдэ абаба. Тэрэ 1905 ондо түрэһэн, Москва хотодо ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, СССР-эй Транспортна барилгын министр. Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой, Улаан-Үдын авиапредприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багшанарай хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Баргажанай 517-дохи һунгуулиин округһоо **БАДМАЕВА Цыбикжап Аюшеевна** бүридхэлдэ абтаба. Тэрэ 1928 ондо түрэһэн, Хурамхаанай аймагай Арзгун нютагта ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон. Хурамхаанай аймагай Гааргын ба Аргатын совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Зэдын 518-дахи һунгуулиин округһоо **АФАНАСЬЕВ Виктор Иванович** бүридхэлдэ абтаба. Тэрэ 1947 ондо түрэһэн, Захааминай аймагай Холтоһон посёлогто ажаһуудаг, ВЛКСМ-эй гэшүүн, Зэдын вольфраммолибденэй комбинадай Холтоһоной руднигай комсомол-залуушуулай бригадын бригадир, Зэдын вольфраммолибденэй комбинадай, Закаменскын автотранспортна предприятиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Закаменск хотын нэгэдэхи дунда һургуулиин багшанар, алба хаагшад болон техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Загарайн 519-дэхи һунгуулиин округһоо **ТРИФОНОВ Петр Васильевич** бүридхэлдэ абтаба. Тэрэ 1931 ондо түрэһэн, Улаан-Үдын аймагай Надейно тосхондо ажаһуудаг, партийнабэшэ «Искра» колхозой механизатор. Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой колхозниигуудай, «Сельхозтехникын» Улаан-Үдын районно отделениин хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаануудаар дэбжүүлэгдээ.

Кабанскын 520-дохи һунгуулиин округһоо **ИМЕЕВА Анастасия Парамоновна** бүридхэлдэ абтаба. Тэрэ 1935 ондо түрэһэн, Малое Колесово тосхондо ажаһуудаг, партийнабэшэ, Кабанскын совхозой һаалишан, Кабанскын совхозой, Кабанскын шубуунай фабрикын хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаануудаар тэрэ дэбжүүлэгдээ.

Хяагтын 521-дэхи һунгуулиин округһоо **БЕЛИК Петр Алексеевич** бүридхэлдэ абтаа. Тэрэ 1909 ондо түрэһэн, Шэтэ хотодо ажаһуудаг, КПСС-эй гэшүүн, Забайкальска сэрэгэй округые командалагша, Хяагтын аймагай «Родина» колхозой колхозниигуудай, «Востоксибуголь» комбинадай «Гусиноозерская» шахтын хү[дэлмэ]ришэд, инженерно-те[хниче]скэ хүдэлмэрилэгшэд [болон] алба хаагшадай, Сэ[лэнгын] аймагай Сэлэнгын со[вхозой] хүдэлмэришэд, хүдөө [ажа]хын мэргэжэлтэд боло[н алба] хаагшадай хамтын [суглаа]нуудаар тэрэ дэбжүү[лэгдэ]һэн байна.

Мухар-Шэбэрэй 52[2-дохи] һунгуулиин округһоо [...]ШЕЕВ Очир Бадма[...] [бү]ридхэлдэ абтаа. Тэрэ [...] ондо түрэһэн, Бэшүү[...] магай Дунда-Хэрээтэ [...]та ажаһуудаг, КПСС[-эй гэ]шүүн, «Дружба» ко[лхозой] механизатор, Бэшүү[рэй аймагай] «Дружба» ко[лхозой] колхозниигуудай, «С[ельхоз]техникын» Бэшүүрэй [...]но отделениин хү[дэлмэри]шэд, инженерно-те[хническэ] хүдэлмэрилэгшэд боло[н алба] хаагшадай, Бэшүүрэй [аймагай] гай Хэрээтын дунда [һур]гуулиин багшанар, алба [хааг]шад болон техническэ [хүдэл]мэрилэгшэдэй хамтын [сууг]лаануудаар тэрэ дэб[жүүлэг]дэһэн байна.

Түнхэнэй 523-дахи [һунгуулиин] округһоо **ПИ[...]РОВ Николай Бун[...]** бүридхэлдэ абаа. Тэрэ [...] ондо түрэһэн. Ула[...] хотодо ажаһуудаг, КП[СС-эй] гэшүүн, Буряадай АС[СР-эй] Министрнүүдэй Совед[эй] [...]рүүлэгшэ, Түнхэнэй ай[магай] Ажалай Улаан Тугай [орден]то «Сибиряк» колхоз[ой кол]хозниигуудай, мүн энэ [аймагай] гай Саянай совхозой [хү]дэлмэришэд, хүдөө а[жахын] мэргэжэлтэд болон [алба] хаагшадай хамтын с[углаа]нуудаар тэрэ дэбжүү[лэгдэ]һэн байна.

Хоринн 524-дэхи һ[унгуу]лиин округһоо **БАТО[...]КУЕВА Мыдыгма Ж[...]товнае** бүридхэлдэ аба[а. Тэ]рэ 1928 ондо түрэһэн, [Хори]нын аймагай Гүндэ [...]до ажаһуудаг, парти[йна]... Яруунын совхозой [...]шан, Яруунын совхоз[ой хү]дэлмэришэд, хүдөө а[жахын] мэргэжэлтэд болон [алба] хаагшадай, Буряадай [геоло]гическа управлениин [...] Витимэй экспедициин [хүдэл]мэришэд, инженерно-те[хни]скэ хүдэлмэрилэгшэд [болон] алба хаагшадай, Яр[уунын] аймагай Гүндын дун[да һур]гуулиин багшанар, [алба] хаагшад болон техн[ическэ] хүдэлмэрилэгшэдэй х[амтын] суглаануудаар тэрэ д[эбжүү]лэгдэһэн байна.

Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхоз соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи фермын һаалишад байгша оной эхинһээ түрүү һуури эзэлжэ, колхозой парткомой ба правлениин дамжуулгын Улаан тугые алданагүй. Энэ амжалта туйлахада тус фермын түрүү һаалишан Александра Ануфриевна Ивановагай оруулһан хубита ехэ. Тэрэ нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб 125 процент дүүргэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү һаалишан А. А. Иванова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

НАМТАРАЙНЬ ЭХИН МҮ[Р]

Түрүүшын шиидхэбэри абахада, түрүүшын алхам хэхэдэ хэды шэнээн бэрхэтэйб даа! Иимэ алхам гансал бэеынгээ хүсэ шадал, арга боломжо һайн мэдэхэ хүнүүд хэжэ шададаг лааб даа.

Хоёр жэлэй саана ВЛКСМ-эй ЦК-гай путёвкоор, наймадахи класс дүүргэһэн Мария басаган һаалишан болохые шиидээд, үшөө нүхэд басагадаа һаалишад болоё гэжэ уряалаа һэн. Тиихэдэнь Эрхирэгэй совхозой комсомолой организаци Мариягай дурадхал һайшаан дэмжээд, һайн дураараа һаалишан болохоо эрмэлзэһэн нютагайнгаа басагые 1-дэхи отделениин МТФ-дэ һаалишан болгожо табяа һэн. Тиигэбэшье һаалишанай хүшэр хүндэ ажалда эльгээһэнэйнгээ һүүлээр комитедэй гэшүүд ажалайнгаа намтарай эхин мүр хэһэн залуухан басаганайнгаа арга боломжодо һэжэг түрэһэн бэлэй. Яахань гээшэб? Шаданагүйб гээд сухарихань гү? Али ажалдаа диилдэжэ, зүдэрхэнь ха гү? Мария басаганһаа болохо арба хорин жэлэй дүй дүршэлтэй болоһон һаалишад эсэнэбди, ажалдаа диилдэнэбди гэлдэдэг ха юм! Магад, залуу нүхэрэйнгөө халуун зүрхэнэй эрмэлзэлээр болонгүй, хүнгэн ажалда табяад, юу шадаха байһыень хаража үзэхэ байгаа гү?

Теэд хэрэг дээрээ Мария тиимэхэншье ахир зантайхан бэшэ байшаба. Басаган хоёр жэл гэдэргээ сухарингүй ажаллаа. Тиигэжэ залуу басаганай ажалдаа оролдосотой бэрхээр хүдэлөөд, түрүүшын амжалта туйлажа эхилһэниинь совхозой хүн бүхэндэ мэдээжэ болоо.

Зүгөөр тэрэнэй уряалаар нүхэдынь хойноһоонь дахажа, һаалишад болохо гээшэ гү? Мария басаганай нүхэдтөө ямархан үгэнүүдые хэлэхэдэнь, тэдэнь үнэншэжэ, этигэжэ, һаалишад болохо байгаа гээшэб? Һаалишанай ажал хүндэ хүшэр гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Теэд үнэншэмэ үгэнүүдые Мария олоо һэн. Сэхынь хэлэхэдэ, үгэнүүдшье үлүү байгаа, хэрэг ажалаараа арад зондоо хэрэгтэй юумэ хэжэ байнаб гэжэ гэршэлээ, баталаа ха юм. Нүхэд басагадынь Мариядаа үнэншөө. Тиигэжэ мүнөө һүнэй фермэ залуушуулай гэжэ хүндэтэ нэрэтэй болонхой.

Мария һанаһан һаналһаа, зориһон хүсэлһөө сухариха аргагүй байшоо. Юуб гэхэдэ, нялха нарайһаа үхэрэй бүлеэхэн һү уужа үндыһэн, хара багаһаа мал соо хүн болоһон басаган эхэ эсэгэнэрэйнгээ хэр үгһөө эдлэжэ ябаһан мэргэжэлдэ урбаха юм аал! Мариягай эхэнь һаалишанаар фермэдэ хорин найман жэл, эгэшэнь зургаан жэл хүдэлөөл, мүнөө энэ басаган тэдэнэй үльгэр жэшээе дахаба ха юм.

Мариягай бэрхэ һа[алишан] болохо хэрэгтэнь өөрынь эрмэлзэл бага [бэшэ]. Эхэнь, эгэшэнь, ферм[ын] дүршэлөөр баян болоһо[н һаа]лишад ехэтэ туһалаа ю[м].

Совхозой 1-дэхи отде[лениин] эрхилэгшэ Михаил П[...] Войтович Мария тухай [иигэжэ] хөөрэнэ:

—...Марияе багаһаа[нь] шо мэдэхэб, ажалша б[а]саган юм. Эхэньшье, э[гэ]шье эрхим һаалишад [...] гээшэ. Ходол магтаал[...] тэгшэ бэлэй. Эгэшэнь 19[...] до эрхим һаалишадай [...]гаража, Москва ВДНХ-д[...]жэ ерэһэн байха. Мари[я] лишан болохонь гэжэ [...] дээ, дотороо баярлаа һ[...] хүн аба эжынгээ нэ[р]лэ бузарлахагүй гэжэ [...] дээ ха юмбиб. Хараад[...] даа, 1975 ондо шэнэ т[...] хашарагуудые абаад, т[...] дэнь һайнаар бэлдээ [...]

Мария гансашье бэрх[э һаа]лишан бэшэ юм. СССР-[эй Вер]ховно Соведэй Наци[онал]ьностьнуудай Соведтэ һ[унгалта] үнгэргэхэ Буряадай [...] һунгуулиин комиссиин [...] нээр һаяхан һунгагдаа.

Ерээдүй сагта Мари[я ...] хэл һаалишан болохо, [...] һаял намтарайнгаа эх[ин мүр] хэжэ байна ха юм да[а гэжэ] Войтович хөөрөөгөө [...] һэн.

Д. ДЫЛГЫР[...]

Промышленность—хүдөө ажахыда

ТУҺАЛАМЖАЯА ҮРГЭДХЭХЭ

Модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын предприятинууд республикынгаа хэдэн колхоз, совхозуудые шефтээ абажа, бага бэшэ туһаламжа хүргэдэг юм. Партиин областной комитет болон республикымнай Министрнүүдэй Совет «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай зүгһөө хүдөө ажахыда үзүүлдэг туһаламжые бүри тодорхой һайн, ашаг үрэтэй болгохо зорилгоор тусхай тогтоол баталан абаа.

Республикын колхоз, совхозуудта барилга-хабсаралгын ехэ хүдэлмэри хэхэ түсэбые бэелүүлхын, 1974 ондо баригдаха ёһотой гэр байра ба үйлэдбэриин объектнүүдые бодхохын тула колхоз, совхозуудта үзүүлдэг туһаламжаа һайжаруулхыень «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилэгшэдые партиин обком, Министрнүүдэй Совет уялгалһан байна. Энэ талаар комбинадта үгтэһэн даабари дүүргэхын тула хэмжээ ябуулгануудые хараалха, тэдэнээ заатагүй дүүргэхын түлөө тэмсэхэ тухай заагдаа.

Энэ жэлэй туршада «Забайкаллес» комбинадай предприятинууд республикынгаа колхоз, совхозуудта малай олон байра бариха даабаритай. Баргажанай, Хурамхаанай, Загарайн, Хоринн, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Прибайкалиин аймагуудай колхоз, совхозуудта үнеэдэй, хонидой байра, ондоошье байрануудые бариха юм.

Жэшээлхэдэ, Баргажанай Хоринн, Хандагайн, Хурамхаанай, Хандагатайн леспромхозууд шефтээ абаһан ажахынуудтаа 200 толгой үнеэдэй байха байра, Шулуутайн, Онеогой, Худанай, Хандагатайн леспромхозууд 400—600 толгой хонидой байха кошара барижа тушааха ёһотой байна. Горхоной леспромхоз Загарайн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хоёр байратай гэр, электрын элшэ хүсэ дамжуулха линии бариха юм.. Онохойн модоной комбинат «Эрхирэгэй» совхозые шефтээ абаад, эндэ парниигай рамануу[д] [...] хэхэ, 200 үнеэдэй байра [бари]ха гэжэ хараална. Ита[нцын] леспромхозой коллектив Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхоздо тугалнуудай [...]най лагерь бариха юм. [Бу]ряадай модоной ба мебелиин комбинат Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхоздо 600 толгой хонидой байра барижа дүүргэхэ.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай хүдөө ажахын үйлэдбэриин эдэ, мүн бусад зарим ондоо барилганнуудые хараалагдаһан саг болзор соонь дүүргэхыень партиин обком, Министрнүүдэй Совет уялгалаа. Мүн үйлэдбэриин объектнүүдые бариха проектно-сметнэ документаци саг соонь бэлдэхэ, мүнгэн зөөреэр хангаха гэжэ аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай хүдөө ажахын управленинүүд энэ тогтоолоор уялгалаа.

Партиин обком, Министрнүүдэй Совет хүдөө ажахын барилгануудые барилгын материалнуудаар, түхеэрэлгэнүүдээр хангаха, барилгые хинан шалгаха, хэрэгтэй туһаламжа хүргэхыень Хүдөө ажахын министерствые, совхозуудай үйлэдбэриин республикын нэгэдэлые, «Сельхозтехника» нэгэдэлые уялгалаа.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУД МЭДЭЭСЭНЭ

УЗБЕКИСТАН:

ТАШКЕНТСКЭ ОБЛАСТИИН ЧИРЧИК. Квантова генераторай шэглэлээ оломсоорнь, сэнхир сахилгаан ялалзаад, тон хатуу металл гэжэ тоологдодог алмаз хаха эсхэгдэбэ. Энээниие лазерай элшэ туяа нигэжэ эсхэхэ шадалтай байба гээшэ.

Ехэ температурада хайладаг, халуу даасатай металлнуудай Чирчигтэхи комбинадта квантова генераторай элшэ туяагаар байгаалиин алмаз мүлихэ ехэ участок байгуулагдаба. Фильер-зэмсэгүүдые бүтээхын тула алмаз предприятида хэрэглэгдэнэ. Тэрэ зэмсэгүүдээр вольфрам ба молибденһээ хүнэй үһэндэ орходоо хэдэ дахин нарин проволоконуудые гар[га]дагг юм. Алмазые һая болотор оньһон аргаар нүхэлдэг байгаа. Мэргэжэлтэ хүдэлмэришэн нэгэ шулуу мүлихэдөө, найман час гаргашална. Тиихэдэ секундаһаа бага саг соо алмаз нүхэлжэрхинэ. Энэ аппарадые ашаглалга бүхэли халаан — дүшэн хүниие энэ ажалһаа сүлөөлхэ болоно. Фильер-зэмсэгүүд олоор гаргагдаха. Тиигэжэ хайласагүй металлаар проволоко ехээр хэхэ арга олгоо.

МОЛДАВИ:

АБРИКОСУУД СЭСЭГЛЭНЭ

КИШИНЕВ. Молдавида абрикосууд сэсэглэжэ эхилбэ. Эндэ тэрэ хаһые кукуруза, наран сэсэг тарихада, зохид саг гэжэ тоолодог юм.

Республикын механизаторнууд таба мянга гаран сеялкэ тарилгада гаргаба. Эдэнэртэй хамта техникэ заһабарилха мэргэжэлтэд тарилгада гаралсаа. Тэдэ буразадаа дээрэнь бага сага заһабаринуудые хэхэ байна.

Гектар бүриһөө кукурузын 60 центнер ороохо, наран сэсэгэй 21 центнер тоһолиг үрэһэ абаха гэһэн уялгаяа дүүргэхын тула, Молдавиин таряашад нөөсэ аргануудаа хэрэглэн, ажаллажа байнхай.

Энэ жэлдэ республикын таряашад ороной болоч хилын сэлэнхэ селекционернүүдэй гаргаһан үндэр баян ургаса үгэдэг кукурузын үрэһэ тариха байна. Бүхы талмайнгаа 70 гаран процентыень иимэ үрэһэ хүрэнгөөр тариха гэжэ хараална.

Молдавиин механизаторнууд энэ жэлдэ 800 мянган гектар талмайда кукуруза болон наран сэсэг тариха юм. Хүдэлмэриин таба-зургаан үдэр соо энэ ажалаа дүүргэхые шиидэнхэй.

УКРАИНА:

САМОЛЕДУУДЫЕШЬЕ, КОЛЯСКАНУУДЫЕШЬЕ...

КИЕВ. Эндэхи авиационно заводой тамга гансал АН-24 түхэлэй агаарай онгосодо бэшэ. үргэн хэрэглэлэй 27 ондоо зүйлдэ табигдана. Эдэнэй гурбан ондоо зүйл— эмаляар хушагдаһан, элдэб зурагтай амһарта, «[...]» машинануудай сни[...] үнгэтэ бүреэһэнүүд, [...] сонгоохо үнгэтэ ка[...] энэ жэлдэ үйлэдбэри[...] гадаг болобо. Түр[...] иимэ зүйлнүүд мүнөө [...] дан абагшадтаа эльг[...]

Үргэн хэрэглэлэй [...]раан жэл бүри завод[...] —500 мянган түхэри[г...] үйлэдбэрилэн гар[...] болоно. Олонхи цехүү[д...] тусхай участогууд ба[й...]даа. Промышленна [...] яармагууд дээрэ [...] таһан зүйлнүүдэй до[...]тациие конструктор[...] тусхай бюро бэлдэн[...]шээнь, тус бюрогой [...]нуудаар шэнэ зүйл б[...]бэ. Энэнь юун бэ гэх[...]люуртэй онгосодо [...]дэхэ аккумуляторһаа [...]дэг электромотор юм[...] оройдоол табан ки[...] шэгнүүртэй. Һаяар [...]водто «Волга» авто[...] прицеп, хүүгэдэй эб[...] коляска болон турист[...] рюкзак гаргагдажа [...]

Экономикын эрдэм шудалагшадта туһаламжа

...ША ҮРЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ...ҮДЭЛХЭ ЗАМУУД

Хүдөө ажахын хүгжэлтын ...онэй шатада колхоз, ...хозуудай ашаг олзо эко...ческа дүнгүүдэй шухала ...нүүдэй нэгэн болодог. ...ССС-эй ЦК-гай мартын ...965 оной) Пленум дээрэ ...И. Брежнев иигэжэ хэлээ ...«Ашаг олзын хэмжээ... колхоз болон совхозуу... ажал ябуулга сэгнэгдэхэ ...той».

КПСС-эй ЦК-гай декаб... (1973 оной) Пленум ...һын үйлэдбэриин ашаг ...ые дээшэлүүлхэ тухай ...олон тэмдэглэһэн байна.

Үйлэдбэри гээшэ хэһэн ...гашаяа харюулхаһаа гад... олзо оруулха ёһотой. Үй...дбэриин ашаг үрые энэ та...аань хаража үзэдэг бай... Үйлэдбэрилһэн продук...а худалдажа, гаргашаяа ...юулаад, үшөө олзо — ...нэ оруулһан колхоз, сов...ууд ашаг олзотой ажахы...а гэжэ нэрлэгдэдэг. Гар...аань орохон олзоһоо ехэ ...гаа һаа, гарзатайгаар хү...һэн ажахы болоно. Сэбэр ...ю гээшэ юун бэ гэхэдэ, ...дукци үйлэдбэрилгэдэ ...аһан гаргашаяа (өөрын ...й харюулаад, орохон ол...мүн болоно. Тиихэлээрээ ...эдбэрилһэн продукциинь ...ынь үнын бага байха бү... ажахы олзо ехэтэй боло...

Эрдэм наукын үндэһөөр ...оогдоһон гүрэнэй сэн кол... совхозуудай олзотойгоор ...ллаха арга боломжо олго... байна. Юун бэ гэхэдэ, ...эдбэрилгын гаргашые ...сана, тиигэжэ пред...ятиин олзые ехэ болгол... Ушар тиимэһээ манай ...ин, правительство хүдөө ...ын продуктнуудай сэн ...болгохо хэрэгтэ саг үр...ын анхарал хандуулжа ...даг. Продукци худалда...абаха талаар мүнөө бай... гүрэнэй сэн энэ эрилтэ... гол түлэб харюусана, ...ые олзотойгоор эрхилхэ ... олгоно.

Хүдөө ажахын предприя...ууудай ашаг олзо ганса ...ээр мүнгэнэй хэмжээ... тодорхойлогдодог бэшэ, ... гаргашалһан мүнгэ зөө... хэмжээгээр тэрэ олзонь ...эйлэгдэжэ болохо бай... Колхоз гү, али совхоз ... олзотой хүдэлжэ бай... гэжэ тодоруулхын тула... баримтануудые ха...ха бологдоно. Нэгэдэ... нэгэ солхооб гаргашал... хэды шэнээн сэбэр олзо ...юб; хоёрдохёор, эрьесэ... оруулагдаһан нэгэ сол... гол фондын ба эрье... фондын нэгэ солхообтой ...улхада, хэды шэнээнээр ...жааб (олзо асарааб); ...адахинь, нэгэ солхооб ...алхадаа хэды сэнтэй ...укци үйлэдбэрилэгдөөб ... харахада, предприя... экономическа ашаг ... бүримүһэн элирүүлэг... болоно.

Хүдөө ажахын предприя...удай ажал хүдэлмэри ...аша үрэтэйб гэжэ сэгнэ..., товарна продукциин ...н хараада абтахаһаа ..., товарна шанартай бо...үй продукци хараада ...г байна. Үйлэдбэриин ... олзые бүри хүсэдөөр ...лхын тула 1 гектар ...ланһаа, 1 толгой мал... 1 цетнер продукциһаа, ...үдэлмэришэнһөө гэхэ... абтаһан сэбэр олзые ...айнь тооложо гаргаха ...ла. Үйлэдбэриие ашаг ...ехэтэй болгохын тула, ...эхеэр, дотоодын нөөсэ ... боломжонуудые эли...ээ, хоёрдохёор, үйлэдбэ...н продукциин өөрын ... сэн доошолуулха шуха...

...ахынуудай ашаг олзо ...өлүүлхэ нөөсэ арга бо...жонууд тухай республи... хони үсхэбэрилгын трес... совхозуудай жэшээ дэ... хаража болохо байна. ...ной нооһон тухай хэ... Трест дотор дунда зэр... нэгэ центнер нооһоной ... үнэ 1971 ондо 460 ..., 1972 ондо—519, ...—598 түхэриг болоһон ... Республикын совхо... нооһоной өөрын үнэ сэнгэй дээшэлжэ байһые эдэ тоонууд элеэр гэршэлнэ. Зүгөөр нооһоной өөрын үнэ сэн доошолуулхын тула нооһо, мяха ехээр үгэдэг хонидые олоор үсхэбэрилхэ, хонидой гарзалха ябадалые усадхаха шухала.

100 эхэ хонин бүриһөө 1971 ондо 80 хурьга, 1972 — 1974 онуудта—74 хурьган республика дотор түлжүүлэгдэһэн байна. Хэрбээ республика дотор 100 эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 95—100 хурьга түлжүүлһэн байбал, 1971 ондо 30 мянган хурьга үлүү абаха, харин гурбан жэл соо (1971—1973 онуудта) — үшөө 110 мянган хурьган абтаха һэн. Энэ ушарта нэгэ центнер нооһоной, центнер хониной мяханай өөрын үнэ сэн 8—10 процентээр доошолхо байгаа.

Хониной ашаг шэмэ продукциин өөрын үнэ сэн хоёрой хоорондохи холбоое иимэ таблица тодорхойлхо байна:

Совхозууд	Нэгэ хониһоо хайшалагдаһан нооһон (кг)	Нэгэ центнер нооһоной өөрын үнэ сэн (түх)
Борьёогой	4,0	466
«Октябрьский»	3,5	475
Оёорой	2,9	496

Үбһэ тэжээл болон бусад материалнуудые алмаха гээшэ нилээд ехэ удха шанартай. Нооһоной өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха хэрэгтэ хабаатай гаргашануудые бага болгохо гээшэ мүн лэ шухала асуудал болоно. Үйлэдбэрилһэн продукциингаа шанар дээшэлүүлхэ түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушаагдаха нооһоной хэмжээе дээшэлүүлбэл нооһоной өөрын үнэ сэн хямдаруулха нэгэ зам болохо байна.

Үйлэдбэрилһэн продукциин шанар һайжаруулгын экономическа удха шанар юуб гэхэдэ, шанар һайнтай продукци үнэ сэнтэйгээр гүрэндэ худалдагдадаг, тэрэниие үйлэдбэрилгэдэ мүнгэн ехээр гаргашалагдадаггүй байна бшуу.

Хониной нооһоной шанар һайжаруулха талаар республикын совхозуудта һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Республикын совхозууд 1971 онтой сасуулбал, 1973 ондо нооһоной шанар һайжаруулһанай ашаар центнер нооһон бүридэ 37 түхэриг нэмэлтэ олзо оруулһан байна. Гэбэшье, нооһоной шанар һайжаруулха талаар хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүд үшөөл ехэ байһаар. Ганса 1973 ондо хайшалагдаһан бүхы нооһоной 54,8 процент нооһон муу шанартай байгаа. Иимэ нооһо тушааһан дээрэһээ республикын совхозууд аяар 720 мянган түхэригэй олзо оруулха байһан аад, тиигэжэ шадаагүй. Нооһоной класс тодорхойлходо, гаргагдаһан алдуунуудһаа уламжалан, Тайлсын совхоз нооһоной нгоо шанар 13 мянган түхэригөөр, Загастайн совхоз — 9 мянган түхэригөөр доошолуулһан байна.

Тиимэ болохолоороо, мал ажалай продукциин ашаг олзые дээшэлүүлхын тула малай ашаг үгэсэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, бэлдэһэн үбһэ тэжээлэй өөрын үнэ сэн доошолуулха, үйлэдбэрилһэн продукциин шанар дээшэлүүлхэ ябадал гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Нютаг нютагай эрхэ байдалые хараадаа абан, ажахы бүхэн ашаг олзоёо дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалаһхай. Ажахынуудые олзо ехэтэй болгохын тула гүрэнэй зөөри гамнаха, алмаха, нөөсэ арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ гэһэн зорилго юһэдэхи табан жэлэй түсэб-даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы удха шанартай байна бшуу.

Ц. ДАГБАЦЫРЕНОВ,
экономическа эрдэмэй кандидат.

БУРЯАДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ VII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ХҮҮГЭДЭЙ ЗОХЁОЛДО—ҮРГЭН ХАРГЫ

Ямаршье яһанай уран зохёолшод нэн түрүүн уншагшад тухай, илангаяа бишыхан уншагшад тухай бодомжолхо ёһотой. Юундэ? Иимэ асуудал табигдахал ёһоороо табигдана. Юуб гэхэдэ, бэшэһэн номуудыемнай үхибүүд һонирхон уншажа, үндэһэн хэлэнэйнгээ баялигтай бүри дүтөөр танилсана бшуу. Тиигээд ерэхэлээрээ, үхибүүд үг хэлэндээ дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэжэ, энэ һайхан баялигаа улам саашадань дамжуулжа ябахал.

Үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор, дүрбэн тэгшээр, Эхэ орондоо халуун дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар уран зохёол илангаяа ехэ удха шанартай.

Гушаад гү, али дүшөөд онуудта бэшэгдэһэн номуудһаа мүнөө сагай уран зохёол онсо илгаатай. Гэхэтэй хамта, ахамад зохёолшодоймнай дамжуулһан һайн һайхан ёһо заншал, дүй дүршэл, маяг хэлбэри залуу авторнуудай бүтээлдэ бии.

Хэрбээ һургуулиин наһа хүсөөгүй үхибүүдтэ зорюулагдаһан номуудтай танилсаха болоо һаа, Түнхэнэй уран зохёолой нэгэдэлэй гэшүүн, бэлигтэй залуу прозаик Илья Намсараевай «Мүндаргын үхибүүд» гэжэ туужа нэн түрүүн дурдалтай. Юрэнхы дээрэнь хэлэхэдэ, энэ туужа дотор орёо хүшэр байгуулалта, урдань дайралдаагүй маяг хэлбэри гэхэ мэтын юумэн үгы хэбэртэй.

Туужын гол түлэб удхые, хүгжэлтые таатай зохидоор, хэб хэмжээн соонь удаа дараалан зураглана. Энэнь тон зүб гээшэ. Үлбэр бэетэй эжыдээ туһалжа байһан хүбүүхэнэй үдэр бүриин хэрэгые автор харуулнагүй, харин бишыхан уншагшадта аргагүй туһатай, тэдэнэй һонирхон уншаха зүйлнүүдые аятайханаар үлхэн холбожо зураглана. Энэ туужа хэмжээгээр багаханшье һаа, хүүгэдые ажал хүдэлмэридэ, гэрэй амитадта, байгаалида, хүн зондо инаг дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһатай байха.

Илья Намсараевай рассказууд «Буряад үнэн» газетэдэ, «Байгал» журналда саг үргэлжэ тунхаглагдажа байдаг. Энээгээрнь бодоходо, залуу автор бишыхан уншагшадые харааһаа алдангүй, тэдэнэй ажабайдалаар һонирхоно. Энэнь тон һайшаалтай.

Бишыхан үхибүүдэй һонирхожо уншаха номуудые Цэрэн-Дондок Хамаев уншнэй бэшэнэ. Һүүлэй үедэ бэшэһэн «Жалсаадай» гэжэ туужыень илангаяа һайшаалтай.

Зохёолшод А. Бальбуровай «Сагаан һара», «Чау-Чау», Б. Мунгоновой «Хара һалхин», К. Ильинэй «Хүүшан бэшэгэй мүрөөр», Н. Цынгуевай «Уняарга галын саана» гэжэ номууд дотор буряад үхибүүдэй ажабайдал, түхэл шэнжэ, абари зан алишье талаһаа һонирхолтой хурсаар харуулагдана.

Совет сэрэгшэдэй баатаршалгаар үхибүүд илангаяа һонирходог. Энэ асуудалаар манай зохёолшод мүн баһа хажуу талада үлэнэгүй, багашуулда удха түгэлдэр номуудые бэлэглэнэ. Хэрбээ арбаад жэлэй саана гараһан номуудай дундаһаа сэрэгэй-патриотическа темэдэ А. Бальбуров Д. Хилтухин хоёрой бэшэһэн «Ажамидархыеш захирнаб» гэжэ туужа зорюулагдаһан байгаа һаа, харин мүнөө Б. Шойдоковой «Дархан соло», Ц. Дамдинжаповай «Бадма ба Бата», Ц. Шагжинай «Улаан морид», М. Осодоевой «Ууган хүбүүн» гэжэ номуудые үхибүүд һонирхон уншана. Автор бүхэн онсо өөрын маягтайгаар, уран нугархай хэлээр зохёолоо найруулжа, уран зохёолой хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулжа байһанаа гэршэлнэ.

Хэды тиигэбэшье хүүгэдэй мүнөө сагай байдалые харуулһан номууд үсөөншэг байна. Граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай асуудалаар һонирхоошье һаа, мүнөө сагай шухала асуудалнуудые анхарангүй гаража болохогүй. Сэхыень хэлэхэдэ, һургуулиин байдалые харуулһан номууд үсөөн гэхэ гү, али үгы шахуу (Буряад хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн номууд тухай хэлэгдэнэ). Энээн тушаа бодомжолхоор саг тулажа ерээ.

Дээрэ дурсагдаһан зохёолшодой номууд дотор ород ба буряад, мүн бусад совет арадуудай хоорондохи хани харилсаае өөрын онсо маягтайгаар зураглана. Энэнь илангаяа һайшаалтай. Аха дүү совет арадуудай эбтэй эетэй бүлэ соо ажаһуужа, гэрэлтэ ерээдүй — коммунизм байгуулжа байһан арадуудай дэмбэрэлтэй һайхан нүхэсэлые магтангүй яажа болохоб. Энэ талаар зарим тэды юумэн хэгдээшье һаа, үшөө һанаһанда хүрэнэгүй.

Хүүгэдтэ зорюулагдаһан прозаическа зохёолнуудые шүүмжэлхэ, шэнжэлхэ гэһэн асуудал табигдаагүй, харин зарим тэды һанамжа, дурадхалаа хэлэхэ гээ һэм.

Хоёрдохи асуудал мүн баһа шухала.

Һая болотор манай Буряад зохёолдо хүүгэдтэ зорюулагдаһан гэхэ гү, али хүүгэдэй ажабайдал харуулһан зүжэгүүд үгы шахуу байгаа. Энэ асуудал бидэниие зобоогшо һэн. Энэ талаар республикымнай уран бүтээлэй байшан һайн юумэ хээ. Хүүгэдтэ зорюулагдаһан зүжэгүүдые бэшэхыень уран зохёолшодто захиһан байгаа.

Тиигэжэ Николай Дамдинов нэгэ акттай хоёр зүжэг бэшэжэ асараа. Эдэ зүжэгүүдынь олонхи һургуулинуудта найруулан табигдажа, үхибүүдые ехэтэ һонирхуулна. Мүнөөшье табигдажа байһаар. Гайхахаар юумэн огто үгы. Нютагай байдалда зорюулагдаһан гэхэ гү, али хүүгэдэй байдалые харуулһан зүжэг хүн бүхэниие һонирхуулна ха юм. Буряад ороной байгаали, түүхэ хэды шэнээн баян гээшэб. Түрэл нютагтаа дурлажа һураха, байгаалиин баялигые нарилжа, сэгнэжэ, тиигээд үзэсхэлэнтэ гоё үзэгдэлнүүдээрнь бүхы сэдьхэлһээ баясажа, омогорхожо ябаха хэрэгтэнь зүжэг бүхэн сэгнэшэгүй ехэ аша үргэтэй, һайн һайхан нүлөөтэй бшуу.

Энэ шухала асуудалые манай зохёолшод харааһаа алданагүй. Тэрэшэлэн Ш-С. Бадлуев, Ж. Зимин, Ц-Ж. Жимбиев, Ф. Балдаев болон бусадай зүжэгүүд үхибүүдые һонирхуулаа бэлэй.

Нэгэ акттай зүжэгүүд, шог ёгто үгүүлэлнүүд һургуулиин уран һайханай бүлгэмэй ажал хүдэлмэридэ тон хэрэгтэй. Имагтал уран хүрсаар бэшэгдэһэн удха түгэлдэр бүтээлэй хүмүүжүүлхы нүлөөн ёйхабтар ехэ гээшэ. Манай зохёолшод энэ мэтые һайн мэдэнэ. Хэды тиигэбэшье мүнөө үдэрэй асуудалда гүйсэд һайнаар харюусама зүжэгүүд үшөөшье үсөөнөөр бэшэгдэнэ. Энэ асуудал жэжэ юумэн бэшэ. Тиимэһээ тон харюусалгатайгаар хандаха ёһотойбди.

Хүүгэдтэ зорюулагдаһан зохёолой бүхы жанр тухай тус статья дотор хэлэхын аргагүй. Үшөө шиидхэгдээгүй асуудалнууд, хүүгэдэй зохёолдо батаар шэлжэн ороодүй жанр тухай съезд дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц-Б. БАДМАЕВ,
уран зохёолшо.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

МАТЕМАТИКА БА ХОРЕОГРАФИ

Гусиноозерск хотын соёлой ордондо уран һайханай бүлгэмэй концерт түлэг дундаа. «Венгр арадай хатарые Елисеева гүйсэдхэхэнь» гэжэ соносхогдохотой сасуу, зал соогуур баяртай шэбэнэлдээн тарана. Уданшьегүй Гусиноозерскын 2-дохи һургуулиин математикын багша В. Г. Елисеева эрээ-маряан хубсаһа үмдэнхэй сценэ дээрэ гүйн гараба. Тиихэдэ бальна хатарнуудаар аймагай конкурсдо илагшадай дунда тэрэнэй нэрые олохонь хүшэр бэшэ һэн. Һурагшадай гү, али багшанарай коллективэй концерт табихаар ерээ һаа, Елисеевагай бэлдэһэн хатар заатагүй программа соонь байлсадаг шуу. Мүн тэрэнэй ашаар һурагшадай болон багшанарай коллектив аймагай харалга дээрэ хэдэн удаа эрхим сэгнэлтэ абаһан байна. Һая боложо үнгэрһэн түгэсхэлэй концертын харалга дээрэ аймагай искусствын хүгжэлтэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байһанайнгаа түлөө В. Г. Елисеева соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай районно комитедэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

АЖАЛША ХҮН — ОРОНОЙМНАЙ ОМОГОРХОЛ

Тохой тосхоной Загастайн соёлой ордондо «Ажалша хүн —ороноймнай омогорхол» гэһэн тематическа үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Хүн зоной нэрьемэ альга ташалган доро Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үнинэй гурбан механизатор сценэ дээрэ гарана. Эдэмнай «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаһан Е. С. Думнов, 1930 онһоо механизатор ябаһан Г. Ц. Будацыренов, 27 жэлэй туршада трактор жолоодоһон Б. Б. Чагдуров гэгшэд болоно. Эдэнэрые гансашье ажалша бэрхэ байһанайнь түлөө бэшэ, мүн үхибүүдээ өөһэдынгөө мэргэжэлдэ дуратайгаар хүмүүжүүлһэндэнь, баяр ёһололой оршон байдалда хүндэлөө. Константин болон Федор Думновтан, мүн Будацыреновэй дүрбэн хүбүүд механизаторнуудаар хүдэлдэг байна. Тэдэнэй нэгэн Бата-Мүнхэ наймаи жэлэй туршада механизатораар хүдэлжэ, ажалайнгаа эрхим дүнгөөр ВЛКСМ-эй ЦК-гай «Золотой колос» тэмдэгээр шагнагдаһан. Үбгэ һамган Чагдуровтан хоюулан механизаторнуудаар хүдэлдэг. Долгоржап Бадмаевна дайнай жэлнүүдтэ хэһэн ажалайнгаа түлөө гүрэн түрынгөө олон шагналда хүртэһэн. Тиихэдэ Ринчин хүбүүниинь түрэл колхоздоо эрхимээр хүдэлдэг.

Эндэ долоон залуушуул механизатор болобо. Ажалай ветерануд залуушуулда нютагайнь шоройтой шкатулка барюулаа.

Удаань механизаторнуудай хүндэлэлдэ концерт табигдаба.

Л. СЛЮНКИНА.

ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ ДҮН

Газаа дулаахан болодог болоо. Наран бүри шангаханаар шараад абаха юм. Гэбэшье Пурбо Пурбуевич хүхэ ногоон дээрэ гаратар үшөөл ехэхэн саг бии гэжэ һайн мэдэнэ. Хабар гээшэмнай хубилхадаа түргэн ха юм.

Хяагтын совхозой түрүү хонишон Пурбо Пурбуевич Самданов нилээн олон жэлдэ хурьга, түлгэ харууһалаа һэн. 1970 ондо түрэхэ хонидые тушаажа абаха гэжэ шиидэбэ. Тиихэдэнь тэрэнэй нүхэр Мария Доржиевна Самданова тэрэниие халуунаар дэмжэжэ, өөрөө хурьгашанаар хүдэлжэ эхилһэн гэхэ.

Түрүүшынгээ жэлдэ Пурбо Пурбуевич зуун эхэ хонин бүхэнһөө дунда зэргээр ерэн хурьга абаа һэн. Энэнь түрэхэ хони һая харууһалжа эхилһэн хүндэ нилээн горитой амжалта мэтээр һанагдахаар һааб даа. Теэд олон жэлдэ хони харууһалжа дүршэһэн хонишон үшөө ехэ, үндэр амжалтада эрмэлзээ бэлэй.

1973 ондо нүхэр Самданов 100 эхэ хонин бүхэнһөө зуун хурьга абажа, аймагай түрүү хонишодой тоодо оролсоһон юм. Тиигээд энэ амжалтаяа улам бүри арьбадхахые оролдоо.

Үнгэрэгшэ зун үер боложо, нилээн һаад ушаруулаа. Гэбэшье дүй дүршэлтэй хонишон нёдондонойхиһоо муу бэшээр ажаллахые яһалашье оролдоо юм.

Хонидойнгоо хашаа, хорёо дулаалаа, заһабарилаа. Үбһэ тэжээлээр хоморшогшье һаа, тэрэнээ нарин нягтаар бүридхэжэ, хүхэ ногоон дээрэ гаратар хүрэхөөр хубаарилаа.

Һая гараһан хурьгадые бүгшэм, муу агаартай хашаа соо байлгажа болохогүй гэжэ Пурбо Пурбуевич һайн ойлгоно. Тиимэһээ сэбэр агаарай орохо солоохойнуудые хашаагайнгаа потолоогто нүхэлөө һэн.

Һамарынь нүхэр Самданов үрэжүүлгээ тон һайнаар үнгэргэжэ шадаа. Тиимэһээ мүнөө үедэ 676 эхэ хонидтой һаа, 684 хурьга абаад, гарзатуулангүйгөөр тэнжээжэ байна.

Хурьгадаа яажа харууһалдагаарнь һонирхобобди. Эхыень хүхүүлхын урда хониной хүхэ хэдэн хоног соо нэгэ дахиншье һаань үгаажа байхада һайн. Мүн тэрэниие тойрон ургаһан нооһо хайшалжа абаха гээшэ тон шухала. Юуб гэхэдэ, олохон ушарта хурьган нооһондо халдаһан юумэ залгижа шэшэдэг, үбдэдэг ха юм.

Минеральна брикедүүдые хурьгадта үгэжэ байхада һайн гэжэ ахалагша хонишон тооложо. Мүн обёосой кисель уулгахада түргэн томо болосотой байха жэшээтэй.

Урин дулаан үдэрнүүдэй газаа тогтодог болоходонь, хурьгадые ойро зуура газаа гаргадаг заншалтай.

Хонидые саг соонь, һайнаар уһалха гээшэ тон шухала. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ хонишод горитой анхарал хандуулдаг байха юм.

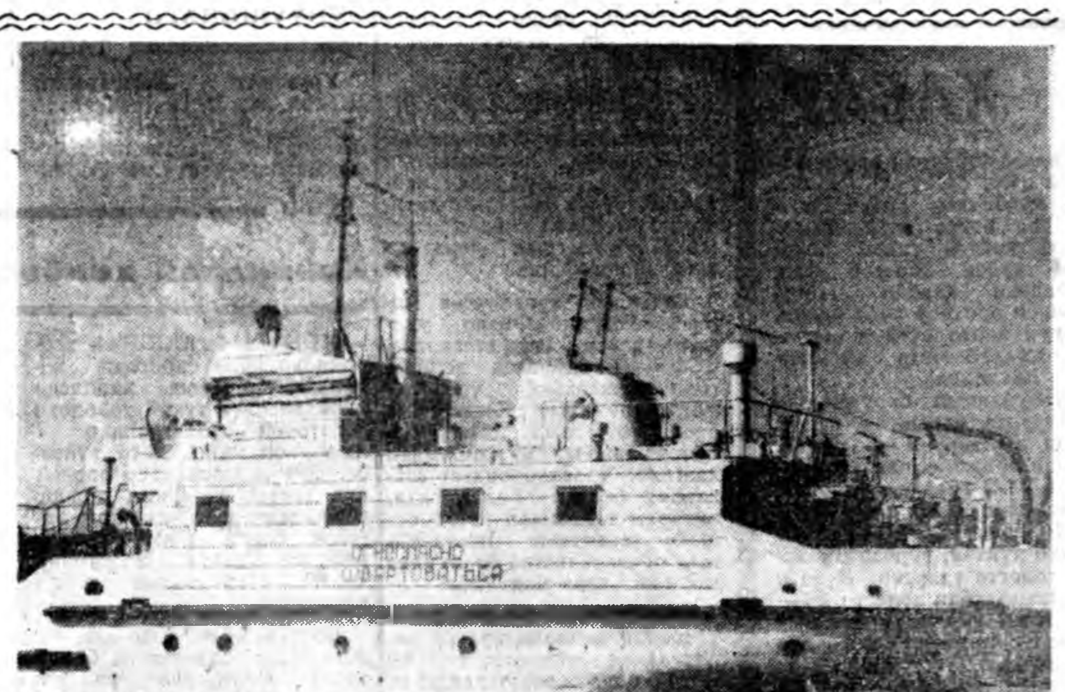
Мүнөө үедэ энэ бригадын хурьгад яһала тобиржонхой. Дулаан болотор гарзада орохогүй гэжэ Пурбо Пурбуевич батаар этигэнэ. Мүн дүй дүршэлтэй хурьгашадтай байһаниинь энэ этигэлэйнь үндэһэтэй байһые гэршэлнэ. Мария Доржиевна Самданова, Нимацу Дашиевна Чимбеева, Буда Чагдуровна Чагдурова гэгшэд үнинэй хурьгашад юм. Тиимэһээ ажалдаа дүршэһэн, түгэс дадал шадабаритай болоһон зон шуу. Эдэнэр туд тудтаа 200—200 гаран хурьгадые даажа абанхай, амжалтатайгаар харууһалжа байна.

Ахалагша хонишон Пурбо Пурбуевич Самдановай даажа байһан коммунис ажалай коллектив мүнөө үедэ совхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Энэ амжалтада коллективэй гэшүүн бүхэн өөрынгөө горитой хубитые оруулна.

Хоёрдохи хонишон, комсомолец Анатолий Насыров дүй дүршэлтэй, түрүү хонишоной хажууда хүдэлхэ зуураа, яһала олон юумэ мэдэхэ, ойлгохо болооб гэжэ манда хэлээ һэн. Энэнь үндэһэтэйл байгаа ёһотой. Юуб гэхэдэ, Пурбо Пурбуевич хүндэ туһалхал гэжэ оролдожо ябадаг хүн шуу.

С. РИНЧИНОВА.

Мүрэн голнуудай мүльһэн унажа, уһан замаар ашаа шэрэхэ хаһа саг эхилбэ. Улаан-Үдын пристаниин коллектив тамаралгынгаа хаһа сагые яһала һайн бэлэдхэлтэйгээр угтанхай. Тус пристаниин коллектив юһэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлдэ ашаа ехээр шэрэжэ даабаряа үлүүлэн дүүргэхээр уялга абанхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Кречет» теплоходой капитан С. Н. Зыков судная шэрдэжэ байна; Хяагтын аймагай механизаторнуудта хэрэгтэй шэнгэн түлишэ ашаһан танкер Сүхэ голоор тамаржа ябана.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото-зурагууд.

ХААНАШЬЕ ТҮРҮҮ ЭЭРГЭДЭ

Колхозно хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэ, совет эдэбхитэй хүдэлмэрилэгшэ байһан Лодой Очиров 1940 оной декабрь һарада партиин гэшүүнээр абтаһан юм. Уданшьегүй партиин райком тэрэниие Улаан-Үдын колхозно хүдөө ажахын техникумдэ һурахыень эльгээгээ һэн.

Һүүлээрнь тэрэ ВКП(б)-гэй Хориин райкомой аппарадта хүдэлхөөр дэбжүүлэгдээд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай урда тээхэнэ Хориин МТС-эй директорэй орлогшоор ажаллахаар эльгээгдэһэн байгаа.

1941 оной август һараһаа коммунист-солдадай дайшалхы зам эхилһэн юм. Түрүүшын хоёр жэлынь Алас-Дурна зүгтэ алба хээд, 1943 оной хабар Лодой Очировай артиллерийскэ полк Баруун фронтдо эльгээгдээ һэн.

Ковель хото шадар түрүүшынгээ байлдаанда хабаадажа, дайсанда шанга харюу сохилто хэжэ, гэдэргэнь сухарюулһан байна.

Иигэжэ олон тоото тулалдаануудта наводчик солдадай хүсэл зориг улам хатуужаһан, сэрэгшын мэргэжэл шадабаринь урган дээшэлһэн байха юм.

1945 оной эхиндэ манай сэрэгүүд Эхэ оронойнгоо дэбисхэр дээрэһээ гаража, Европын оронуудые гитлеровскэ Германиин дарлалта мүлжэлгэһөө сүлөөлжэ захалаа һэн.

Лодой Очировай алба хэһэн часть Варшавые сүлөөлөөд, удаань Штаргард, Альтдамм, Скерневице, Лович, Шпандау, Потсдам, Бранденбург хотонуудые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта хабаадаһан, һүүлээрнь Берлин хотые хүреэлэн эзэмдэһэн байна.

Коммунист Лодой Очировай дайшалхы габьяае Эхэ орормнай үндэрөөр сэгнэжэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай, мүн II шатын Алдар Солын орденуудаар, «Варшавые сүлөөлһэнэй түлөө», «Берлиниие эзэлэн абаһанай түлөө», «1941—1945 онуудтахи Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда Германиие илаһанай түлөө» медальнуудаар тэрэниие шагнаа һэн.

Албанһаа 1945 ондо табигдахадаа, «Шэнэ ажал» гэжэ түрэл колхоздоо бусажа ерэбэ. Жэл үнгэрхэдэ, энэ колхозой түрүүлэгшээр һунгагдаа һэн. Табяад онуудай эхиндэ тэрэ Үдын сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр, удаань Ашангын сомоной Соведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлһэн байха юм.

...Мүнөө Лодой Очиров Хориин совхозой Улаан-Одоной отделенидэ бухгалтераар ажаллана. Тэрэ нииитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Нүхэр Очиров профсоюзай месткомой түрүүлэгшээр һунгагданхай. Хаанашье хүдэлхэдөө, үнинэй коммунист түбшэн даруу, партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа харуулна.

С. БАЛДУЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй коммунист, дайнай ветеран Л. Очиров.

Авторай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

...УҺАНАЙ АЖАХЫН ЗОРИЛГОНУУД

...ДАПЕШТ. Республикын ... ажахын хүгжэлтэдэ ...эй правительство ехэ ан... хандуулна. Энэ жэлдэ ...ай ажахын тус һалбарида ...миллиард форинт һомолог.... һүүлэй жэлнүүдэй тур...оо уһанай томо ехэ барил... хэгдээ. Ленинварошай ... комбинадые уһаар хол... «Тису-2», уһалагдадаг ... 500 мянган гектараар ...оһон Кишкерэй барилга ...тоодо ороно. Фехервар... 15 миллион кубометр ...жатай уһанай сөөрэм ...о дүүрэбэ. Веленеце ... Март хада болон Дунай ... һалаа шадар уһанай барилга хэхэ ехэ ажал үргэлжэлһөөр.

Металлургиин томо ехэ предприятинуудтай Мишкольц, Озд хотонуудта хоёр нуур тогтоогдонхой. Энэ үзэсхэлэн гоё газарта ажалшад амардаг болохо юм.

Оронииие уһаар хангаха асуудалай ойрын арба хорин жэлэй турша соо шиидхэгдэхэдэ, Венгри СЭВ-тэ хабаатай гүрэнүүдэй Тисын, тэрэнэй һалаануудай, Дунайн уһые хэрэглэхэ талаар хани барисаанай программада хабаадаха болоно.

ҮНЭНШЭМЭ ТОО, БАРИМТАНУУД

ПРАГА. Жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри Чехословакиин хүдөө ажахы оньһожоруулагдана, нарижуулагдана. Хорин жэлэй саада тээ республикын таряалан дээрэ 32 мянган трактор хүдэлдэг һаа, мүнөө 240 мянга гаран трактор тоологдоно. Таряа хуряадаг комбайнууд 1.100-һаа 18 мянга хүрэтэр олошороо. ЧССР-эй хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг техникэ олон арбаад дахин дээшэлээ. Мүнөө ЧССР-тэ гектар газарта 200 гаран килограмм гэхэ гү, али дайнай урда тээхидэ орходоо, 20 дахин ехэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдана. Таряалангай гектар бүхэндэ оруулдаг үтэгжүүлгын гээ хэмжээгээр Чехословаки Европын хүгжэнги гүрэнүүдэй тоодо ородог юм.

Хүдөө ажахын социалис замаар хүгжэлтын 25 жэлэй туршада Чехословакиин хүдөө ажахыда гурба дахин үсөөн хүн хүдэлдэг болоо. Харин үйлэдбэрилэгдэдэг продукциинь хэмжээн мүн лэ гурба дахин дээшэлһэн байна.

Мүнөө ЧССР-эй хүдөө ажахын мянган хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй 20-ниинь дээдэ, 97-ниинь дунда һургуулитай, 200-ниинь хүдөө ажахын училищи дүүргэһэн.

БОЛГАРИИН ХИМИИН ХҮГЖЭЛТЭ

СОФИ. Болгариин химиин промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ энэ жэлдэ 25 процентээр дээшэлхэ байна.

Орон дотор химиин промышленность 1948 ондо хүгжэжэ эхилһэн юм. Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаһан энэ һалбариин түрүүшын ехэ предприяти болохо Димитровградай химиин комбинат тиихэдэ ашаглалгада ороһон байна. Мүнөө Болгарида хэмэл утаһа, пластмасса, каучук, лааг болон шэрэ, үтэгжүүлгэ, ургаса хамгаалха зүйлнүүд болон арадай ажахыда тон үнэтэй бусад продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг мүнөө үеын түхеэрэлгээр хангагдаһан хэдэн арбаад завод хүдэлнэ.

Дунай мүрэн дээрэ үнинэй Свиштово хото шадар «Свилоза» гэжэ химиин комбинадай корпусууд урган бодонхой. Хэмэл утаһанай заводой барилга түлэг дундаа. Энэ хадаа дэлхэй дээрэхи мүнөө үеын эрилтэдэ харюусамаар завод болохо юм.

Болгариин химиин ехэ барилга Девненскэ промышленна бүлэг барилга мүн Минеральна үтэгжүүлгын комбинат, кальцитай содын үйлэдбэри Европодо эгээл томо завод продукцияа үгэжэ эхилбэ. Девненскэ тала газарые «химиин тала» гэжэ нэрлэдэг болонхой. Эндэ пластмасса, фосфор үйлэдбэрилэн гаргадаг предприятинууд баригдажа захалба.

Болгар химиин ерээдүй СССР-тэй харилсаа холбоогоо үргэдхэн гүнзэгырүүлэлтэй холбоотой гэжэ НРБ-гэй химиин промышленностиин министерствын орлогшо Г. Джамбов тэмдэглэнэ. Химиин 30 шэнэ барилга бодхоолгодо совет мэргэжэлтэд туһалха юм.

(ТАСС).

МҮРЫСӨӨН ЭХИЛХЭНЬ

Мүнөөдэр Ленинэй ордено локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордон соо боксоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилхэнь. Мүрысөөндэ СССР-эй, РСФСР-эй зононуудай, мүн область, хизаар, автономито республикануудай чемпионууд, Олимпиин, Европын ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан спортсменүүд хабаадалсахань. Тэдэнэй нэгэн гэхэдэ, уласхоорондын классай спортын мастер, Мехикэ хотодо үнгэргэгдэһэн Олимпиин XX нааданда, Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хоёр удаа хабаадалсаһан, СССР-эй дүрбэ дахин чемпион болоһон Владимир Мусалимов, СССР-эй спортын мастер, 1973 ондо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй чемпион Владимир Лукьянов, СССР-эй спортын мастер, 1973 ондо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, байгша ондо СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэрэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ хабаадаһан Евгений Тимофеев. СССР-эй спортын мастернууд, СССР-эй, РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданuудта хабаадалсаһан Станислав Червов, Валерий Кузьмин, СССР-эй спортын мастер, РСФСР-эй арадуудай табадахи спартакиадын чемпион, хэдэн удаа уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан Павел Федотов болон бусад бии. Манай корреспондент ехэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар ерэһэн хэдэн командануудай түлөөлэгшэд, тренернүүд болон спортын комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, хэдэ хэдэн асуудалнуудта харюу абаба.

В. С. АФАНАСЬЕВ — Хабаровска хизаарай спортын комитедэй инструктор:

— Манай хизаарай спортсменүүд мүрысөөнүүдһээ амжалтатай бусадаг заншалтай юм. Мүнөөшье Улаан-Үдэ хотодо эхилхээ байгаа нааданда боксернуудаймнай команда һайн бэлэдхэлтэй. Тэдэнэй нэгэ хэдые нэрлэхэдэ иимэ: уласхоорондын классай спортын мастер, Мехикэдэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин, мүн Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданuудта хоёр удаа хабаадалсаһан, СССР-эй дүрбэ удаа чемпион болоһон Владимир Мусалимов, СССР-эй спортын мастер, 1973 ондо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй чемпион Владимир Лукьянов, СССР-эй спортын мастер, хоёр удаа СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ хабаадаһан Евгений Тимофеев болон бусад болоно.

Б. П. МАКСИМОВ, — Шэтын облспорткомитедэй түрүүлэгшэ:

— Областиин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн мэнэ һаяхан дүүрэнхэй. Тиимэһээ мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, суглуулагдамал команда бүридхэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ областиимнай эрхим боксер, ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ наадахадаа мүнгэн медальда хүртэһэн, СССР-эй спортын мастер Александр Путинцев хабаадалсахагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ хилын саана болохо мүрысөөндэ ошохонь. Тиибэшье һаа, манай областиин нэрэ солые «Буревестник», «Локомотив», «Труд» бүлгэмүүдэй центральна соведүүдэй чемпионууд, спортын мастернууд, мастерта кандидадууд А. Болотов, Г. Шалато, Ю. Пахомов, М. Дегежапов, хүндэ шагнууртай В. Лавренчук гэгшэд хамгаалха юм. Командын ахалагша тренерээр Ю. Я. Лапенков ошохо болонхой.

Е. В. БУДАНОВ, Красноярска хизаарай спорткомитедэй түрүүлэгшын орлогшо:

— Ураалай шэлэнүүдһээ эхилээд Камчаткын хахад арал хүрэтэр нэмжыһэн область, хизаар, автономито республикануудай боксернуудай дунда Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болохонь гэһэн һураг суу дууллаһан хизаараймнай боксёрнууд аргагүй ехээр баярлаа бэлэй. Мүнөөдэр эхилхэ наадада СССР-эй, РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ наадаһан боксёрнууд — СССР-эй спортын мастернууд, мастерта кандидадууд Станислав Червов, Валерий Кузьмин, Николай Юманов, Геннадий Черноусов болон бусад хабаадахань. Жэшээнь, Валерий Кузьминиие Буряадай АССР-эй боксын нааданда дуратайшуул мэдэхэ, танихашье ха. Юуб гэхэдэ, Валерий байгша ондо СССР-эй түрүү һуури эзэлхын, 1971 ондо «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн наадануудта хабаадалсаһан байха.

В. Н. ПОЛОДУХИН, Эрхүүгэй спортын һургуулиин ахалагша тренер, РСФСР-эй габьяата тренер:

— Хүршэнэрөө — Улаан-Үдын спортсменүүдые өөрынгөө хотодо боксоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргэхэ болоһондонь амаршалнаб! Мүрысөөндэ областиимнай эрхим спортсменүүд хабаадалсахань, Тэдэнэй дунда, Буряадай АССР-эй нэмэл мүрысөөнэй чемпионууд, спортын мастернууд В. Намхоев. Е. Путинцев гэгшэд бии. Нүгөөдэ боксёрнуудынай һаял боксын техникэтэй танилсажа эхилһэн залуу спортсменүүд юм. Тиибэшье һаа, манай команда түрүү һууринуудай нэгые эзэлхэ бэзэ гэжэ һанагдана.

А. А. АТАРХАНОВ, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент, РСФСР-эй габьяата тренер:

— Мүнөөдэр эхилхэ наадада хэзээ хэзээнэйхиһээ олон боксер сугларба. Тиимэһээ наадан бүхэн хүшэр хүндэ, шанга тулалдаатай байха зэргэтэй. Республикымнай нэрэ солые боксернуудай дунда мэдээжэ болоһон спортсменүүд — СССР-эй спортын мастернууд В. Султумов, Н. Федотов, И. Любчик, мастерта кандидадууд С. Железняк, Н. Антонов болон бусад боксёрнууд хамгаалха болоно. Өөрынгөө хүмүүжүүлһэн боксёрнуудта һаналаа табяашье һаа, амжалта түйлахыень, боксын һайн техникэ харуулхыень мүрысөөндэ хабаадагшадта хүсэхэ байнаб.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЫН ҺОНИН

☆ РЕСПУБЛИКЫМНАЙ хүдөөгэй спортсменүүдэй дунда спортын хоёрдохи наадануud эхилбэ. Һаяхан Буряадай хүдөө ажахын техникумэй спортын зал соо штангаар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болобо. Команданууд хоорондын дүн гаргахада. Кабанскын аймагай команда нэгэдэхи, хүдөө ажахын техникумэй. Загарайн аймагай команданууд удаадахи һуури эзэлбэ.

Спортын зургаан зүйлнүүдээр үнгэргэгдөөд байһан наадан ай дүн хаража үзэхэдэ, эндэ Түнхэнэй аймагай команда түрүүлжэ ябана. Хориин аймагай, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй, хүдөө ажахын институдай команданууд удаадахи һууринуудые эзэлнэ. Удаадахи мүрысөөн эдэнэрэй дунда велосипедээр түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэнь.

☆ ВОЛЕЙБОЛООР хүдөө ажахын техникумүүдэй дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө Красноярск хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ Ивалгын гидромелиоративна техникумэй команда хоёрдохи һуури эзэлбэ. Тиин эдэнэр Россин Федерациин түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаха болонхой.

В. БАДМАЕВ.

ҺАЛХИТАЙ ХАБАР

Манай Буряад орондо май һарада хабарнай түлэг дундаа оробо гээд хэлсэдэг. Энэньшье гайхалгүй — сэлмэг тэнгэри, дулаан үдэрнүүд, хада уулануудай оройдо үлэһэн тохомой шэнээн саһан... Байгша оной май һарада тиимэшье дулаан байхаар бэшэ хэбэртэй. Һарын эхеэр, арбаад хоногой туршада республикын аймаг, нютаг бүхэндэ шахуу хабарай хара һалхитай, саһатай байба гээшэ. Тиибэшье һаань, модоной, илангаяа бургааһан, хуһан, үхэр нюдэн, мойһон болон бусад гүлгэлжэ, зариманиинь зөөлэхэн набшаһатай болобо. Мүн сабшалан, бэлшээри, хадын игаабарита газараар элдэб янзын ногоон гаража захаланхай.

Май һарада апрелиин үдэрнүүдһээ 7—10 градусаар үлүү дулаан болоходоо, хабарай ажамидаралта хубилалта хаа хаанагүй үзэгдэнэ гээшэ. Республикын хойто аймагуудта 2—4, урда аймагуудта 4—9 градус дулаан болохоор хараалагдадаг. Зүгөөр байгша ондо май һарада дунда зэргээр урда аймагуудта 5—8 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Энэнь урда жэлнүүдэйхидэл адли хэм сооховоо гэхэ гү, али зарим нютагуудта 1—2 градусаар доошоо байха жэшээтэй. Һарын туршада һүниндөө дүрбэн градус хүйтэнһөө нэгэ градус дулаан, һарын һүүл багаар 2—7 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Һарын хоёрдохи арбан коногһоо 7—10, һүүлшын табан хоногто 17—22, бусад үдэрнүүдтэнь 12—17 градус дулаан болохоор багсаагдана.

Мүн һарын туршада 5—10 миллиметр шииг нойтон орохо гэхэ гү, али энэнь нормоһоо доохонуур байха зэргэтэй. Үүлэ багатай байжа, шииг нойтон багаар орохо, секундын 3—5 метр хүсэтэй һалхин зүг бүхэнһөө үлеэхэ.

Һарын хоёрдохи арбан хоногой эхин ба һүүл тээнь, мүн гурбадахи арбан хоногой тэн багта зарим нютагуудта нойтон саһан. хоёрдохи арбан хоногой тэн, гурбадахи арбан хоногто бороо орохоор хүлеэгдэнэ. Баруун хойто зүгһөө секундын 12—15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

Республикын баруун-урда аймагуудта һарын туршада дунда зэргээр 2—5 градус дулаан болохо. Энэнь нормоһоо 1,5—2 градус доошоо байха жэшээтэй. Һүниндөө 2—7, майн 13—15-да 4—9 градус хүйтэн, гурбадахи арбан хоногто үдэртөө 8—13, һүүлшын табан хоногто 15—20, бусад үдэрнүүртэнь 3—8 градус дулаан болохоор хүлеэгдэнэ.

Һарын туршада 10—15 миллиметр шииг нойтон орохо. Энэнь нормоһоо доошогуур байха хараатай. Республикын хойто аймагуудта май һара нормо соохоноо байха зэргэтэй. Һүниндөө 2—7 градус хүйтэн, үдэртөө 4—21 градус хүрэтэр, һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ дулаархаар хараалагдана. Һарын туршада 25—30, зарим нютагуудта 15—20 миллиметр шииг нойтон орохо гэхэ гү, али энэнь нормо соогоо байха жэшээтэй.

Байгал далайн эрьеэр һарын туршада дунда зэргээр 4—6 градус дулаан үдэрнүүд үзэгдэхэ. Һүниндөө гурбан градус хүйтэнһөө хоёр градус хүрэтэр дулаарха. Һарын һүүлшын хэдэн хоногто үдэртөө 9—14 градус дулаан болохо байна.

Байгал далайн хойто эрьеэр хоёрдохи арбан хоногто, һарын һүүл тээ бага зэргэ үүлэтэй, зарим үдэрнүүдтэ нойтон саһан, хура бороо орохо. Баруун-Хойто зүгһөө һулаханаар, һүүлшын үдэрнүүдтэ шанга һалхин болохоор хүлеэгдэнэ.

Л. ГОНЧАРОВА,
инженер-агрометеоролог.

СУВОРОВЕЦ ЯАЖА БОЛОХОБИБ?

Буряад ороной олохон һургуулинуудаар аяншалан ябаха үедэмни иимэ асуудалтайгаар һурагшад намда хандаа һэн. Улаан-Үдын аймагай Хүйтэнэй дунда һургуулиин хэдэн хүбүүд намһаа гайхангяар ингэжэ асуугаа:

— Суворовско училищида хэн орожо шадахаб?

— 15—16 наһатай, найман класс амжалтатайгаар дүүргэһэн хүнүүд абтажа болохо, — гээд би харюусабаб.

Тиихэдэ нэгэ хүбүүн намһаа түбэгшөөһэн янзатайгаар ингэжэ хандаба:

Училищида гансал сэрэгэй алба хэгшэдэй гү, али үншэн хүбүүдые абадаг юм гэжэ би һанадаг байгааб.

— Үгы даа, үхибүүд, таанадай хэншьэйшье суворовец боложо шадахал, — гэбэб.

Хэды тиимэ байбашье, гансал журам һайнтай, һуралсалдаа хэшээлтэй, хүдэр бэетэй, суворовско училищияа дүүргээд, саашадаа Эхэ ороной сэрэгэй али нэгэн һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Совет Армиин офицер болохо хүсэлтэйл хүбүүдэй нэгэн нэн түрүүн суворовец гэһэн нэрэ зүүжэ шадаха юм.

Талаан мэдэг гээд лэ, училищида орохоёо хүсэһэн хүнэй хэрэг буруутажашье болохо. Юуб гэхэдэ, училищида орохын тула найман классай программаар ород хэлэнэй ба математикын конкурсно гуримай шалгалта бариха ёһотой байнат. Нёдондо иимэ нэгэ ушар болоо һэн. Уссурин сэрэгэй суворовско училищида танай республикын Брянск тосхонһоо нэгэ хүбүүн нүхэдтэеэ хамта эльгээгдээд, муу бэлэдхэлтэй байһанайнгаа түлөө конкурсно шалгалта барижа шадангүй, гэртээ бусаһан байна.

Суворовец болохын тула түбхын түрүүндэ ямар бэлэдхэл хэрэгтэйб? Наймадахи классаа эрхим һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэхын түлөө бүри мүнөөнһөө шалгалтадаа бэлдэжэ эхилхэ хэрэгтэй. Хоёрдохёор, ехэ һайн, элүүр бэетэй байха шухала.

Училищида орохын тула ямар документнүүдэй хэрэгтэй болодог тухай таанадта аймагайтнай сэрэгэй комиссар тодорхойгоор хэлэжэ үгэхэ. Тиибэшье, үхибүүдэй военкомадта тушааха документнүүдые тоолобол иимэнүүд: нэгэдэхинь, республикын сэрэгэй комиссарай нэрэ дээрэ бэшэһэн эсэгын гү, али эхын мэдүүлгэ болоно. Тэрээн соогоо манай хүбүүе Уссурин сэрэгэй суворовско училищида кандидат болгон абахые хүсэнэб, тиигээд училищи дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр саашадаа заабол Совет Армиин сэрэгэй нэгэ һургуулида орожо һураха юм гэһэн удхатай гүйлта бэшэхэ ёһотой. Хоёрдохинь, хүбүүнэй өөрынь бэшэһэн мэдүүлгэ хэрэгтэй. Тиихэдээ мүнөө суворовско училищида орожо һураха ехэ хүсэлэнтэйб, офицер зэргэтэй болохын түлөө саашадаа сэрэгэй һургуули дүүргэхэб гэжэ бэеэ уялгалха зэргэтэй.

Өөрынгөө ажаһуудаг районой гү, али городой военкомадта ямар документнүүдые тушаахаб гэбэл: түрэһэн тухай үнэмшэлгэ, һургуулиин үгэһэн характеристикэ (һургуулиин директорэй ба классай хүтэлбэрилэгшын гар табилга байха ёһотой), ВЛКСМ-эй гэшүүн байбал, һургуулиин комсомолой комитедэй үгэһэн характеристикэ мүн хэрэгтэй. Тиихэдэ хүдэлжэ байһан газарһаа справка, үгышье һаа, түрэлхидэйнь ажал ябуулга үзүүлһэн характеристикэ (тэрээн соонь абадаг салин хүлһэнэйнь хэмжээн, гэр бүлынь бүридэл тэмдэглээтэй байха ёһотой). Гадна 3х4 сантиметр хэмжээтэй хоёр фото-зураг, бэеын энхэ элүүрые үнэмшэлһэн медицинскэ справка заатагүй хэрэгтэй aаб даа.

Кандидат болгон шэлэн абтаһан хүбүүд август һарын нэгэндэ Уссурийск хото ерээд байха болоно. Тэндээ эриэлтын шалгалта бариха зэргэтэй. Хэрбээ франц хэлэ үзэдэг байбалнь. Казань хото эльгээгдэхэ юм.

Уссурин суворовско сэрэгэй училищида абтаһан курсантын һайнаар һураха, сүлөөтэй сагтаа зохидоор амарха, өөрынгөө дуратай спортоор бэеэ хүмүүжүүлхэ, һураха бүхы арга боломжо эндэ бии. Училищи сэрэгэй городогто оршодог, рото бүхэн ами аминдаал байратай. Үхибүүдэй мэдэлдэ һуралсалай үргэн һаруул классууд, спортын залнууд, буудалгын тирнүүд, аяншалгын баазанууд үгтэнэ.

Юһэдэхи класс дүүргэһэнэйнтээ һүүлээр суворовец бүхэн һара хахадай амаралта абадаг, түрэл... тагтаа ошохо, бусаха ... мынь түлөөһэгүй билет... хангагдадаг шуу. Саа... зунайнгаа амаралтые ... ровецүүд сэрэгэй бо... спортын лагерьнуудта ... гэдэг байха. Лагериинь ... сури мүрэнэй үзэсхэлэн... хан газарта байдаг. Лаг... таа хүбүүд сэрэгэй ... шудалхын тула буу зэб... устав, тактика болон т... рафи үзэдэг, мүн сэрэг... дэй нааданда, холын ... шалгада хабаадалсадаг ... на. Үдэшэндөө кино, те... визор харадаг, уран һай... най самодеятельностьда... матическа үдэшэнүүдтэ ... жа, оюун шадабаряа хар... ха, шэнэ номуудые, газ... журналнуудые уншажа ... лөөтэй сагаа үнгэргэхэ ... боломжо бии.

Зундаа үхибүүд һайн... амаржа, бэеэ заһажа, ... һуралсалаа үргэлжэлүү... 10-дахи класс дүүргээд ... хадань, суворовецые ... гэй политическэ, тан... болон агаарай сэрэгэй ... дэ бүхэкомандна учил... да эльгээдэг байна.

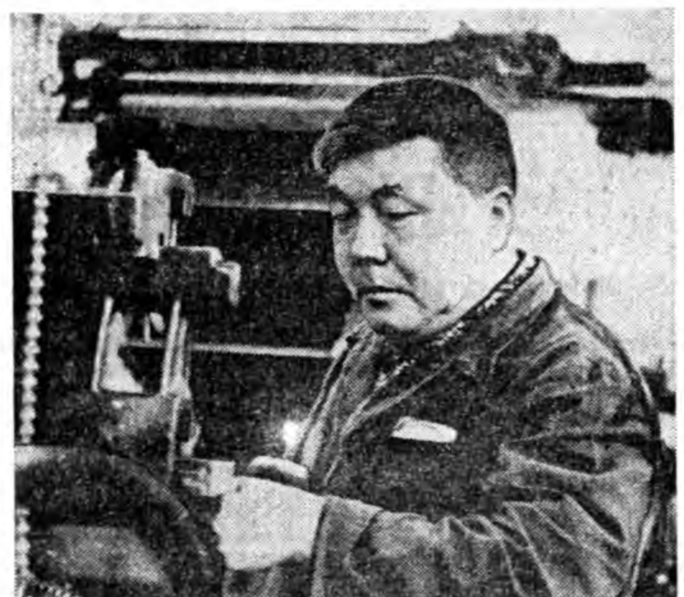
А. ГОРЯЧИН.

Республиканска типографиин бэрхэ наладчик Иннокентий Баторович Халматовые энэ зураг дээрэ харанат. Совет Армиин зэргэдэ алба хэһэнэй удаа, 25 жэлэй саада тээ тэрэ типографида ерэжэ, линотипистын туһалагшаар ажаллажа эхилээ һэн. Һүүлээрнь бэрхэ хүдэлмэришэн И. Б. Халматов типографиин главна механигаар, инструктораар олон жэлдэ ажаллаа. Тэрэнэй һургаһан шабинар олон.

Республикын районуудай типографиин хүдэлмэридэ туһалжа, үбэл, зуншье илгаагүй холын аймагуудаар аяншалдаг һэн. И. Б. Халматов бэрхэ хүдэлмэришэн байхаһаа гадна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тэрэ 18 жэлэй туршада типографиин профсоюзай фабкомой түрүүлэгшээр ажаллаһан И. Б. Халматов Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагданхай юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Б. Халматов.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ЭДЭБХИТЭЙ БАГША

Александр Николаевич Ясус 1970 онһоо хойшо 2-дохи дунда һургуулиин директорээр хүдэлнэ. Эдэбхитэй багша, коммунист Ясус үхибүүдые эрдэмдэ һайнаар һургаха хэрэгтэ һургуулиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлжэ шадаа.

Һургуулида педагогическа уншалганууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэдэг. «Манай Эхэ орон — СССР» гэһэн темээр һайн элидхэл һургуулиин багша Ида Александровна хээ. Пионерскэ отрядууд дотор эстетическэ хүмүүжүүлгэ хайшан гэжэ ябуулха тухай һургуулиин парторг Надежда Васильевна Гречихина элидхэл уншаа.

Тус һургуули дотор методическа хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Саг үргэлжэ методическа нэгэдэлнүүдэй выставкэ-тоосоон эмхидхэгдэдэг. Хэлэ бэшэгэй, ма...матикын, биологиин баг...нарай методическа бүл...мүүдэй хүдэлмэри һайн...даа.

Сэрэгэй-патриотическа ... мүүжүүлгэдэ горитой а...рал хандуулагдана. ... тусхай кабинет нээгдэ... Энэ хэрэгые военрук К. ... Богданов хүтэлбэрилнэ.

Буряадай АССР-эй ... гуулагдаһаар 50 ... түүхэтэ алхамуудые ... руулһан музей һургуу... омогорхол юм. Һонирхо... экспозици ехэтэй энэ му... экспонадууд улам олошо... байнхай.

Дайнай ба ажалай баат...нуудтай уулзалга эндэ ... үнгэргэгдэдэг юм.

Е. ГЕРАСИМОВА.
Гусиноозерск.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

САН-ХОСЕ

АЛДАРТА ОЙ

ТАСС

Советскэ Союзтай дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһоор 30 жэлэй ойе Коста-Рикэдэ үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Ороной элдэб хото городуудта выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ, совет фильмүүд харуулагдана. Һайндэртэ зорюулагдаһан статьянуудые хэблэл тунхаглана, радио ба телевидени тусхай дамжуулганuудые хэнэ.

Энэ һайндэртэ зорюулагдаһан уулзалга СССР-эй посольство дотор үнгэргэгдөө. Министрнүүд, парламентын депутадууд, худалдаа наймаанай түлөөлэгшэд, политическэ, соёлой ба ниитын ажал ябуулагшад энээндэ хабаадаһан байна.

Гадаадын хэрэгүүдэй министр Гонсало Фасио уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-тэй харилсаа холбоогоо хүгжөөхые, үргэдхэн гүнзэгырүүлхые Коста-Рикэ оролдоно гэжэ тэмдэглээ. Бүгэдэ ниитын эб найрамдал хангаха, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха, амгалан тайбанаар зэргэ оршохо политика Коста-Рикын правительство бэелүүлхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

СССР-эй, Коста-Рикын хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоһоор 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан суглаан Сан-Хоседэ болобо. Коста-Рикын — Совет соёлой харилсаа холбооной институт энээниие эмхидхэһэн байгаа.

БУЭНОС-АЙРЕС

Родней Арисмендиие барижа хааба

ТАСС

Уругвайһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Родней Арисменди баригдан хаагдаба. Тэрэшэлэн Компартиин ЦК-гай Гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн Альберто Альтесоц, Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретариин хэдэ хэдэн туһалагшад түрмэдэ хаагдаа.

БУЭНОС-АЙРЕС

Аргентинын компартиин буруушаалга

ТАСС

Уругвайн Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Родней Арисмендиие барижа хааһан ушарые эрид буруушааһан мэдүүлгэ Аргентинын Коммунис парти тунхаглаа.

Тэрэниие дары сүлөөлхын түлөө үргэн ехэ ябуулга хэхыень эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ доторoo Коммунис парти уряална.

СОФИ

Ханинарай холбоо барисаан

ТАСС

НРБ-гэй ба СССР-эй хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай хоёрдохи договорой баталагдаһаар 7 жэлэй ой майн 12-то гүйсэбэ. Энэ договор хоёр ороной аха дүүгэй харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ арга олгоһон байна. Иимэ гүнзэгы удхатай үдэртэ Болгариин хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна.

Болгар-совет харилсаанай дүнгүүдые мэдэрээгүй булан тохой Болгарида үгы юм гээд «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. СССР-эй туһаламжа дэмжэлгээр баригдаһан Кремиковско металлургическа комбинат, «Марица-Восток» гэжэ элшэ хүсэнэй бүлэг барилга, Девненскэ химическэ барилга. Козлодуйска атомна электростанци иимэ хани барисаанай һүлдэ болоно.

СССР-эй түбэй областьнуудта, холын Хойто зүгтэ, Дунда Азиин республиканuудта хэдэ хэдэн ехэ барилгануудые бодхоолгодо болгар барилгашад хабаададаг юм. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Коми АССР-тэ Болгариин ой модоной промышленна гурбан предприяти хүдэлнэ.

ДЕЛИ

Индиин-Бангладешэй хөөрэлдөөнүүд

ТАСС

Хоёр ороной хоорондо харилсаа холбоо, экономическа холбоо барисаа, худалдаа наймаа хүгжөөхэ асуудалнуудаар Индиин-Бангладешэй хөөрэлдөөнүүд эндэ эхилбэ. Индиин талаһаа — премьер-министр Индира Ганди, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваранг Сингх; Бангладешэй талаһаа — премьер-министр Муджибур Рахман, гадаадын хэрэгүүдэй министр Камал Хусейн хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

Хөөрэлдөөнүүд хани ёһоной үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрөө гээд Сваранг Сингх тэмдэглэбэ.

НЬЮ-ИОРК

ТҮРҮҮШЫН ДҮНГҮҮД

ТАСС

Буу зэбсэг хуряаха бүхэдэлхэйн конференцидэ бэлэдхэл хэхэ тусхай комитет түрүүшынгээ суглаануудые дүүргэбэ. ООН-ой Секретариадһаа июниин һүүл багта шухала хэрэгтэй документаци абахадаа, тэрэ хүдэлмэреэ һэргээхэ байна. Конференци зарлаха тушаа правительствануудай бүхы һанамжа, дурадхалнуудые шэнжэлхэ, тэрэнэй XXIX сесси дээрэ ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ тараахаар элидхэл табиха гээшэ энэ үедэнь комитедэй бэелүүлхэ гол зорилго болоно.

Советскэ Союзай дурадхаһан конференциие үнгэргэхэ шухала гээд гуша гаран ороной түлөөлэгшэд заседаниинуудай үедэ хэлэһэн байгаа. Тус дурадхалые нэгэн һаналтайгаар дэмжэхэдээ, ядерна зэбсэг хэрэгсэлтэй гү, али тэрээнгүйшье бага, ехэ гүрэнүүдэй хабаадаха аргатай иимэ дээдэ хуралдаан буу зэбсэг бүтээн гаргалгые болюулха, сэрэгэй бусад хэрэгсэлнүүдые хуряаха асуудал шиидхэхэ шухала алхам болохо гээд тэмдэглэбэ.

Совет түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэхэдээ, тусхай комитет бэлэдхэлэй зарим асуудалнуудые хаража үзөөд, тэрэнэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлжэ эхилээ гэжэ тэмдэглээ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлагдажа, бүхы хүн түрэлтэндэ ашатай туһатай хэрэг бүтэхэ бэзэ гээд найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэбди.

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

«Советскэ Союзтай хани нэгэдэлтэй байлга — манай амжалтануудай эшэ үндэһэн» — гэһэн гаршаг доро «Нойес Дойчланд» газетэ Герман-совет хани барисаанай бүлгэмэй X конгрессэй Дрездендэ боложо дүүрэһэндэ зорюулагдаһан олон материал тунхаглаба. СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккерой конгресс дээрэ хэлэһэн үгэ ехэ удха шанартай гэжэ СЕПГ-гэй ЦК-гай орган тэмдэглэнэ. Бүлгэмэй бүхы гэшүүдэй, бүхы арад зоной үмэнэһөө конгресстэ хабаадагшад шиидхэбэри нэгэн һаналтайгаар баталан абахадаа, Советскэ Союзтай эбдэршэгүй хани барисаатай байһан тухайдаа мэдүүлээ гээд газетэ бэшэнэ.

РКП-гэй генеральна секретарь, СРР-эй президент Н. Чаушескугай хани ёһоной албанай хэрэгээр Болгариин Арадай Республикада ерэһэн тухай коммюнике Болгариин газетэнүүд тунхаглаа. НРБ-гэй ба СРР-эй хоорондохи харилсаан социалис интернационализмын үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байна гээд тэндэнь тэмдэглэгдэнэ.

Корейн Ажалай партиин ЦК-гай гэшүүн, Захиргаанай Соведэй премьерэй орлогшо, КНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Хо Дамай хани ёһоной албанай хэрэгээр Польшодо ерээд байһан тухай Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Эбэй ёһоор, демократическа гуримаар Корейе нэгэдүүлхэ асуудалаар КНДР-эй баримталдаг хараа бодол Варшавска договорто хабаатай оронуудай юрэнхы политикатай тааралдана гээд газетэ мэдээсэнэ.

Португалидахи байдалда дэлхэйн хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Нюуса полициин хүдэлмэрилэгшэдые, мүн Португалиин патриодуудта, демократуудта эсэргүү хашалта харшалалтануудта хабаададаг байһан бусад эмхинүүдэй гэшүүдые барижа хаана гээд Франциин «Юманите» газетэ бэшэнэ. Ойрын үдэрнүүдтэ шэнэ правительство Португалида эмхидхэгдэн бүридүүлэгдэхэ юм гэжэ газетэ тэмдэглэхэ зуураа, колонинууд тухай асуудал ерээдүйн правительствын шиидхэхэ эгээл хүшэр бэрхэтэй асуудалнуудай нэгэн болоно гэжэ элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Муджибур Рахманай Индидэ ерээд байһан тухай Делиин газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр мэдээсэнэ.

Диего-Гарси гэдэг арал дээрэ американ сэрэгэй шэнэ ехэ бааза байгуулха түсэб тушаа США-һаа Индидэ байһан элшэн сайд Ч. Боулсын хөөрөөнүүдые «Нью-Йорк таймс» тунхаглаба. Эдэ түсэбүүд «Азида Американ хамааралха һанаашалгын гэршэ» болоно гээд тэрэ тэмдэглээ. Индиин, Индонезиин, Малайзиин, Австралиин, Шэнэ Зеландиин олониитэ энээниие эрид буруушаана.

БЕРЛИН

Юлиус Фучигта памятник

ТАСС

Чехословакиин эрэлхэг зоригтой хүбүүн, баатарлиг коммунист Юлиус Фучигта зорюулжа бодхоогдоһон памятник Берлиндэхи Панков гэдэг районд до баярай оршон байдалда нээгдээ. Залуушуул ба студентнэрэй Берлиндэхи бүхэдэлхэйн XX фестивальда хабаадагшад — ЧССР-эй Залуушуулай Социалис Союзай түлөөлэгшэд энэ хүшөөе Сүлөөтэ немец залуушуулай Союзда бэлэглэһэн байна.

Хүшөөгэй нюур таладанЬ Юлиус Фучигай бронзо барельеф бэхилэгдээд, тэрэнэй хэлэһэн дүлэтэ үгэнүүд бэшэгдэнхэй: «Хүнүүд, би Таанадта дуратайб, һэримжэтэй байгыт!»

БОНН

Г. Шмидтын мэдүүлгэ

ТАСС

Федеральна канцлерай тушаалда хуулиин үндэһөөр дэбжүүлэгдэһэн, СДПГ-түрүүлэгшын орлогшо Г. Шмидт ингэжэ мэдүүлбэ: «Правительствын ерээдүйн политика тухай асуудалаар, мүн урда тээхи правительстваһаа хоёр министрээр үсөөн байха тэрэнэй бүридэл тухай асуудалаар гол түлэб үгээ ойлголсообди» СДПГ-гэй ба СВДП-гэй түлөөлэгшэдэй хамтын заседаниин һүүлээр болоһон пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Шэнэ правительство В. Брандтын политическэ программа бэелүүлжэ үргэлжэлхэ байха. Гэбэшье «шэнэ гуримуудые» оруулха юм гээд Г. Шмидт нэмээ.

В. Брандтын толгойлдог коалиционно правительствын политика шэнэ правительствын ажал ябуулгын үндэһэ һуури болохо байха гэжэ Г. Шмидт Баруун Германиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. «В. Брандтын — В. Шеелиин Министрнүүдэй кабинедэй нёдондо жэл январь һарада хэһэн правительственна мэдүүлгэ манай ажал ябуулгын үндэһэ һуури болохо, — гэжэ тэрэ хэлээ.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһан... «Город, тосхонуудые — ... босон түхэлтэй болгохо... түрүү бэшэг. «Апат... уурхай нээлгэ» — В. Ни...лаевай статья. Һунгалт... угтуулан, ТАСС-ай һүү... мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһан... Һунгалтые угтуулан. «Ко...мунистнууд шалгалта ...рана» — А. Субботи... статья. «Мэгдүүтэй байд...да» — Ю. Коркиной стат...

Гурбадахи хуудаһан... «Нуга сабшалан дээр... ногооной үндэр ургасы... лөө» — А. Давыдов, В. О...доев, Н. Хребтов гэгшэд... статья. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһан... И. Калашниковай роман... хэһэг. Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

«Орбита». 17.00 — Б...соор уласхоорондын уулз...га. СССР—США В. И. Л...нинэй нэрэмжэтэ Түбэй с...дионой Спортын ордо... дамжуулга хэгдэхэ (үнгэ...). 19.00 — «Время» — мэд...сэлэй программа. 19.30 ... Ю. Силантьевай хүтэлбэ... доро эстрадно-симфоничес... оркестр наадана. (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00 — Те...левизионно һонин. 20.20 ... «Святая должность на ...ле». Телевизор харагша... бэшэгүүдтэ харюуса... дамжуулга.

«Орбита». 20.55 — Е. Ка...линская. «Иимэ ушар бол...дог юм даа...» — телев...зионно олон серитэй зү... түрүүшынхеэ харуулагд... (1-дэхи ушар). 22.00 ... «Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 22.30 — «Ур... зохёолшодой VII съезд ... туулан» (буряадаар).

ХОЕРДОХИ ПРОГРАМ...

«Орбита». 20.10 — Ф...болоор СССР-эй чем...нат. «Зенит» (Ленинград) — «Арарат» (Ереван), 2-до... тайм. Ленинградһаа да...жуулга хэгдэхэ.

Улаан-Үдэ. 20.55 — Эс...радна концерт.

Редакторай орлогш...
С. С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ...

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Лен...на 35. Телефоны: редак...ра — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08. зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-7..., отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

□ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02416. Заказ № 0044...